

Kuntapäätäjä live 7.5.2025

Kuntavaalit ja kuntademokratian näkymät tulevalla valtuustokaudella

- **Kuntavaalit ja kuntapäätäjien ajatuksia tulevasta valtuustokaudesta,**
tutkimuspäällikkö, Marianne Pekola-Sjöblom, Kuntaliitto
- **Avoin demokratia -verkoston syötteitä tulevalle valtuustokaudelle,**
erityisasiantuntija, Ville Nieminen, Kuntaliitto

Tulevien webinaarien ajankohdat ja muuta tietoa:
www.kuntaliitto.fi/kuntapaattaja-live

Kuntapäättäjä live

- Valtuustokauden käynnistys ja näkymät tulevaan 12.6. kello 15
- Kunnanvaltuuston toiminta ja tehtävät 28.8. kello 15
- De förtroendevaldas roll och uppgifter: betydelsen av ett gott samarbete 24.9 kl 15
- Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimiva yhteistyö 1.10. kello 15
- Kommunens ekonomi: en livskraftig kommun 9.10 kl 15
- Tietoa ja tukea kuntademokratian elävöittämiseksi ja vahvistamiseksi 29.10 kello 15
- Kunta hyvinvoinnin edistäjänä 6.11. kello 15
- Småbarnspedagogik och utbildning: främjande av hälsa och välfärd 19.11. klo 15
- Elinvoimakunnan rakentuminen 26.11. kello 15
- Hyvä valtuusto-, hallitus- ja lautakuntatyöskentely 17.12. kello 15

Tulevien webinaarien ajankohdat ja muuta tietoa:
www.kuntaliitto.fi/kuntapaattaja-live

KUNTAVAALIT
2025

Kuntavaalien 2025 tulosaalyysi

Marianne Pekola-Sjöblom, toukokuu 2025

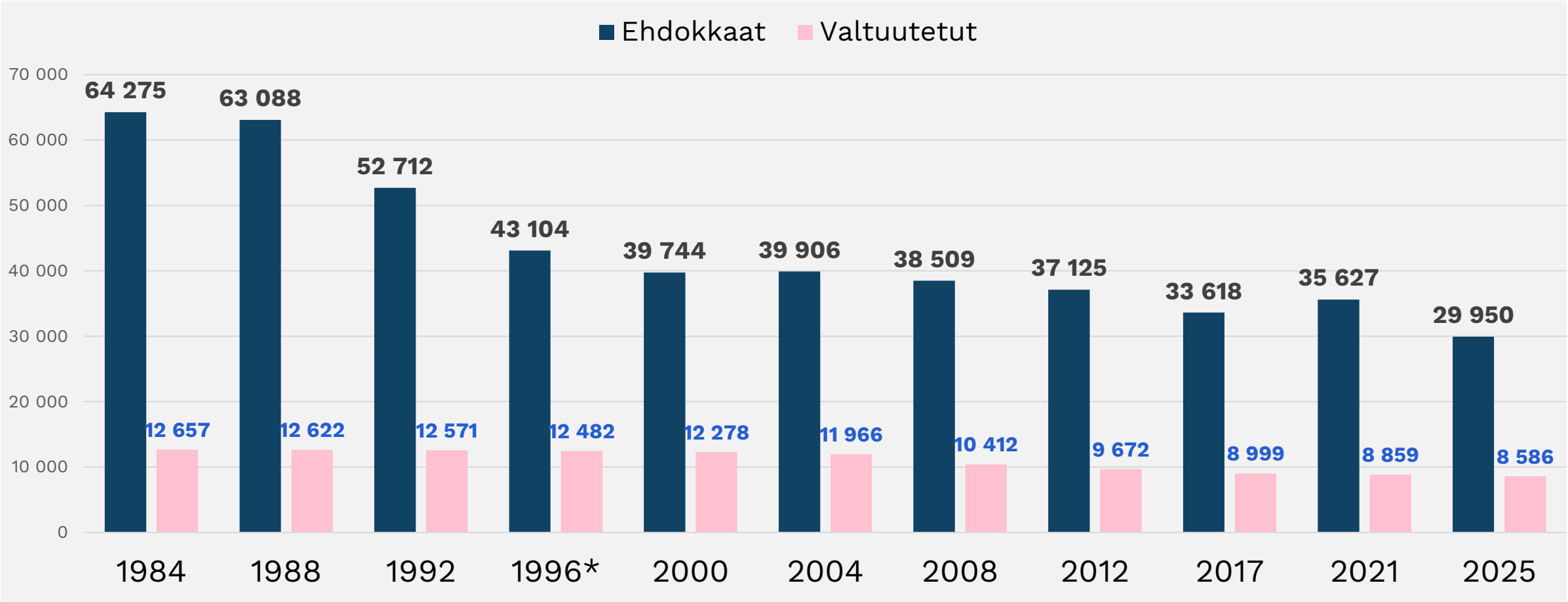
KUNTA-
LIITTO | Kommun-
förbundet

Kuntavaalit 2025:

292 kuntaa
29 950 ehdokasta
8 586 valtuutettua

Kuntavaalit:
Ehdokkaiden ja valtuutettujen määrät Manner-Suomen kuntavaaleissa 1984-2025

*Kuntavaaleista 1996 lähtien puolueella, vaaliliitolla tai yhteislistalla on ollut oikeus asettaa kussakin kunnassa ehdokkaita enintään puolitoistakertainen määrä valittavien valtuutettujen lukumäärään verrattuna. Ennen vuotta 1996 voimassa ollut vaalilaki mahdollisti kaksinkertaisen määrän. ([Kunnallisvaalilaki 361/1972](#), 27§; [Vaalilaki 714/1998](#), 147§).

Kuntavaalianalyysi 2025

Tietoja äänestysaktiivisuudesta

Koko maa: 54,3 %

Tiedote 14.4.2025*: Äänestysinto jäi laimeaksi – kuntavaalit antoivat vetoapua aluevaaleille

*Huom! Tiedotteen 14.4. analyysi perustuu Oikeusministeriön vaalit.fi [alustaviin](#) tietoihin 14.4.2025 (klo 03.50) sekä Kuntaliiton aiempiin kuntavaalianalyysihin

Kuntavaaleissa 2025 annetuista äänistä hylättyjä ääniä yhteensä 39 188 eli 1,6 %. (KV2021: 11 507 hylättyä ääntä)

Kuntavaalien hylättyjen äänestyslippujen määrät hylkäysperusteittain koko maassa (suuruusjärjestyksessä):

1. Ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa: **23 104 (59%)**
2. Äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä: **9 630 (25%)**
3. Tyhjä äänestyslippu: **4 754 (12%)**
4. Äänestyslippuna on käytetty muuta kuin oikeusministeriön painattamaa äänestyslippua: **850**
5. Äänestyslippua ei ole leimattu: **528**
6. Vaalikuoreen on tehty äänestäjää tai ehdokasta koskeva taikka muu asiaton merkintä: **216**
7. Vaalikuoreessa on useampi tai muutakin kuin yksi äänestyslippu: **106**

Hylkäysperusteella tarkoitetaan sitä perustetta, jolla kunnan keskusvaalilautakunta on tulkinnut äänestyslipun mitättömäksi.

- Mitättömyysperusteiden merkitsemisessä saattaa olla kuntakohtaista vaihtelua.
- Osa kunnista saattaa olla merkinnyt väärän vaalin äänestyslipulle merkityn numeron mitättömyysperusteelle ”Äänestyslippuna on käytetty muuta kuin oikeusministeriön painattamaa äänestyslippua”.

Aluevaaleissa mitättömiä yhteensä 81 966 eli 4,0 % annetuista äänistä.

Kolme yleisintä hylkäysperustetta (samoja kuin kuntavaaleissa):

1. Ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa **46 007 (56%)**.
2. Äänestyslipussa äänestäjän nimi, erityinen tuntomerkki tai muu asiaton merkintä: **17 145 (21%)**
3. Tyhjä äänestyslippu: **16 124 (20%)**

HBL nyhet 23.5.2025: Åland varnar fastlandet för röstsedelkaos – ”Ett problem sedan 1967”

Åland varnar fastlandet för röstsedelkaos

Hundratals röster går till spillo varje gång det är val på Åland eftersom folk blandar mellan vit och grön röstsedel. Justitieministern har velat höra ålänningarnas råd inför historiens första dubbelval för att undvika förvirring.

I vårens val ställs finländare inför en utmaning som åländska väljare haft redan länge: att plita ned inte bara rätt kandidatnummer utan göra det på rätt röstsedel.

På Åland gäller grön röstsedel för kommun, vit för lagting. I fastlandets dubbelval i april står violett för valfärdsområde och vit för kommun.

Lätt som en plätt – kunde man tro.

Men i vartenda val sedan 1960-talet har flera hundra ålänningar förväxlat valsedlarna. Om fastlandsfinländare förväxlar röster i samma utsträckning kan tiotusentals röster gå om intet.

Har plågat Åland i snart 60 år

Om en ålänning skriver numret på en kandidat i lagtingsvalet på en grön röstsedel eller vice versa blir rösten ogiltig – den räknas inte. Det samma gäller nu på fastlandet.

Andelen ogiltiga röster är betydligt högre på Åland jämfört med fastlandet.

■ Violett färg står för valfärdsområde och vit för kommun i vårens val.

FOTO: TIMO KARI

– Därför blir det uppenbart när väljaren har förväxlat valen. Om nummerserierna skulle vara samma i båda val så kunde kandidaterna få oavsiktliga röster. Vi skulle visserligen ha en lägre andel ogiltiga röster, men fler dolda fel, säger Rasmus Lindqvist.

I mindre vallokaler har landskapsregeringen testat en ny metod för att undvika förvirring.

Den kunde kallas ”två varv till bålet” och går ut på att man får en röstsedel och en kandidatlista med sig till röstningsbålet åt gången, i stället för två sedlar och två listor.

Att bura fokusera på en färg i sänder verkar ha effekt, för enligt landskapsregeringen har knepet bevisligen sänkt andelen ogiltiga röster.

– Men i stora vallokaler kan vi tyvärr inte införa metoden. Det har visat sig bli lite för rörigt och tidskrävande, vilket leder till köbildning.

Dubbelval höjer valdeltagandet

Ålands radio 18.10.2023: 2,4 procent av rösterna i lagtingsvalet ogiltiga

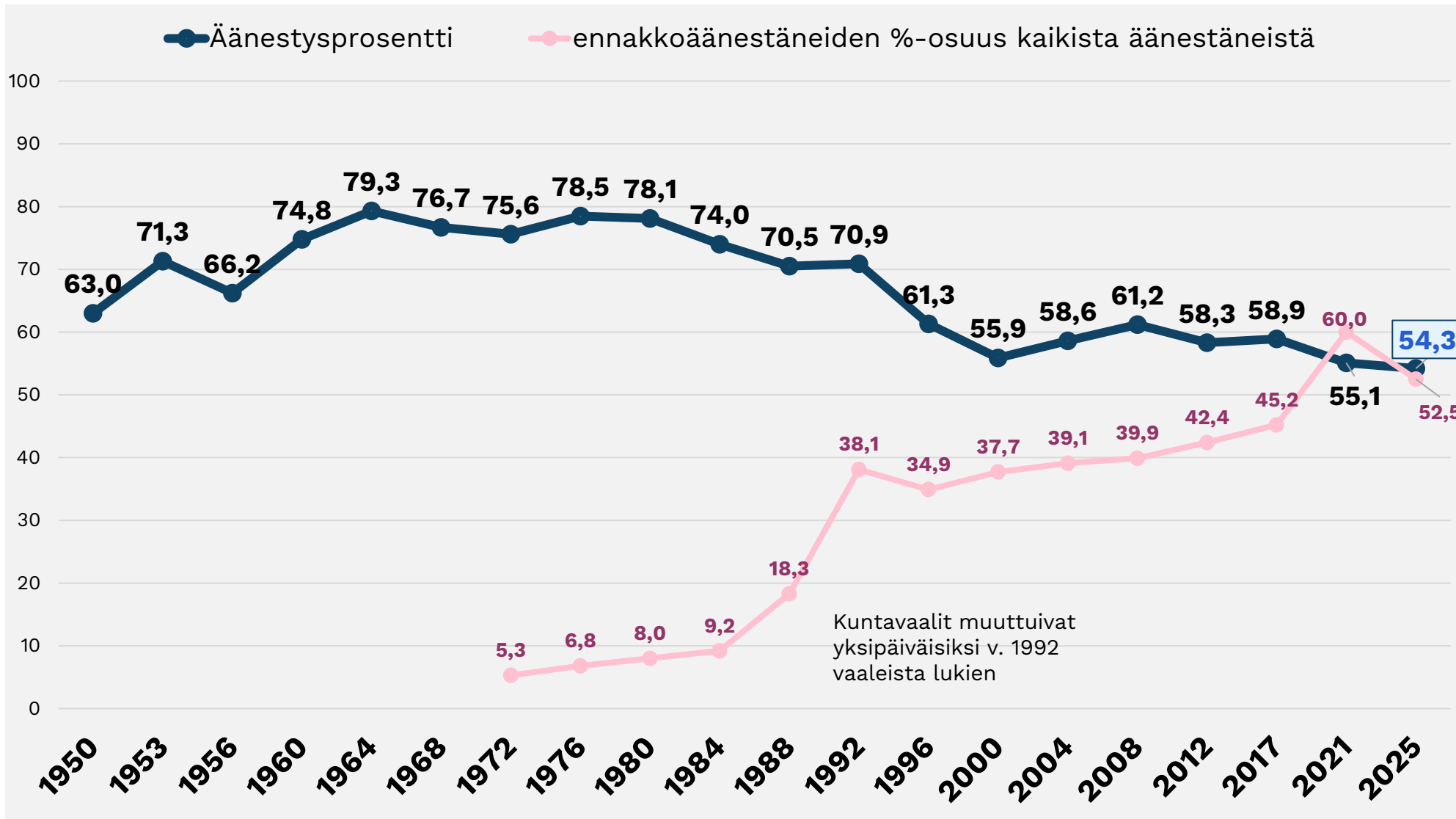
2,4 procent av rösterna i lagtingsvalet ogiltiga – ”Ett problem”

Bild 1 av 2

2,4 procent av rösterna i årets lagtingsval ogiltigförklarades. Ett problem som landskapsregeringen borde jobba mer med för att åtgärda, menar Rasmus Lindqvist som är valsakkunnig vid landskapsregeringen.

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa 1950–2025 (%)

Kuntavaalit 2025:

**Äänestysaktiivisuus
koko maassa
54,3 %.**

Ennakkoäänestys:

- ✓ 28,4% äänioikeuteista
- ✓ 52,4% äänestäneistä

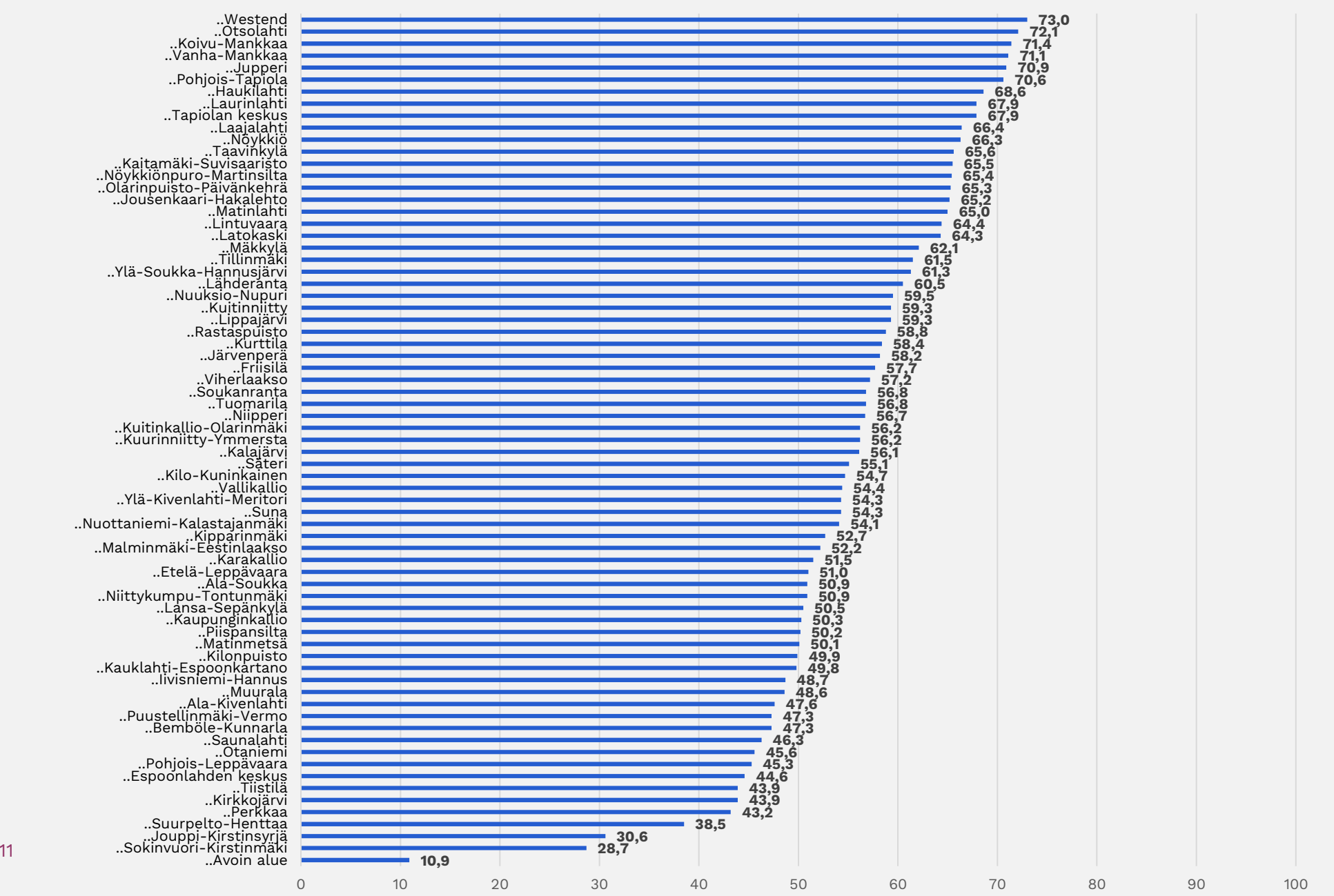
Vahvistetut tiedot 16.4.2025

Kuntavaalit 2025:

Kuntien sisäiset vaihtelut äänestysaktiivisuudessa äänestysalueiden välillä C23-kaupungeissa.

Kunta	Kunnan ään.%	min, %	Äänestysalue, jossa matalin äänestys%	max, %	Äänestysalue, jossa korkein äänestys%	Vaihteluväli
Helsinki	61,1	13,7 37,2	Äänestysalue 90A Jakomäki	80,9	Munkkiniemi A & Suomenlinna	13,7 - 80,9 %
Tampere	56,8	17,0 42,3	Avoim alue Etelä-Hervanta B	71,9	Pispala	17,0 - 71,9 %
Porvoo	55,8	47,2	Gammelbacka	64,8	Pappilanmäki & Keskusta	47,2 - 64,8 %
Turku	55,7	15,6 33,4	Äänestysalue 46 Pansio-Perno	65,8	Saaret, eteläinen	15,6 - 65,8 %
Espoo	54,6	10,9 28,7	Avoim alue Sokinvuori-Kirstinmäki	73,0	Westend	10,9 - 73,0 %
Kokkola	54,6	46,7	Kaupungintalo	67,1	Ullava	46,7 - 67,1 %
Seinäjoki	52,9	47,5	Pohja	59,2	Kertunlaakso	47,5 - 59,2 %
Hämeenlinna	52,7	48,1	Pohjoinen kantakaupunki	56,8	Itäinen kantakaupunki	48,1 - 56,8 %
Jyväskylä	52,5	38,2	Kangaslampi	62,2	Kypärämäki	38,2 - 62,2 %
Vaasa	52,2	39,9	Ristinummi-Kappelimäki	65,1	Sundom	39,9 - 65,1 %
Pori	51,2	44,5	Sampola ja Impola	60,3	Kalaholma	44,5 - 60,3 %
Salo	51,0	45,8	Ollikkalan koulu	59,7	Mustamäen koulu	45,8 - 59,7 %
Oulu	50,8	34,2	Limingantulli	63,9	Oulunsuu	34,2 - 63,9 %
Rovaniemi	50,5	45,9	Rantaviiri	59,7	Saarenkylä	45,9 - 59,7 %
Kuopio	50,0	40,1	Pyörö	60,4	Kettulanlahti	40,1 - 60,4 %
Lahti	49,7	41,7	Liipola-Kerinkallio	63,7	Jalkaranta	41,7 - 63,7 %
Mikkeli	49,5	45,2	Otava	53,4	Anttola	45,2 - 53,4 %
Kouvola	49,4	43,4	Keskusta	57,2	Valkeala	43,4 - 57,2 %
Lappeenranta	49,2	45,3	Joutseno & Sammonlahti	57,7	Ruoholampi	45,3 - 57,7 %
Joensuu	48,6	40,0	Rantakylä	62,6	Linnunlahti	40,0 - 62,6 %
Kotka	48,2	30,3	Karhuvuori	65,3	Tiutinen	30,3 - 65,3 %
Vantaa	45,7	9,9 29,8	Lummetie Havukallio	65,6	Ylästö	9,9 - 65,6 %
Kajaani	45,4	34,2	Otanmäki	50,6	Kuurna	34,2 - 50,6 %

Kuntavaalit 2025: Esimerkkinä äänestysaktiivisuuden äänestysalueittaiset vaihtelut Espoossa. (%)

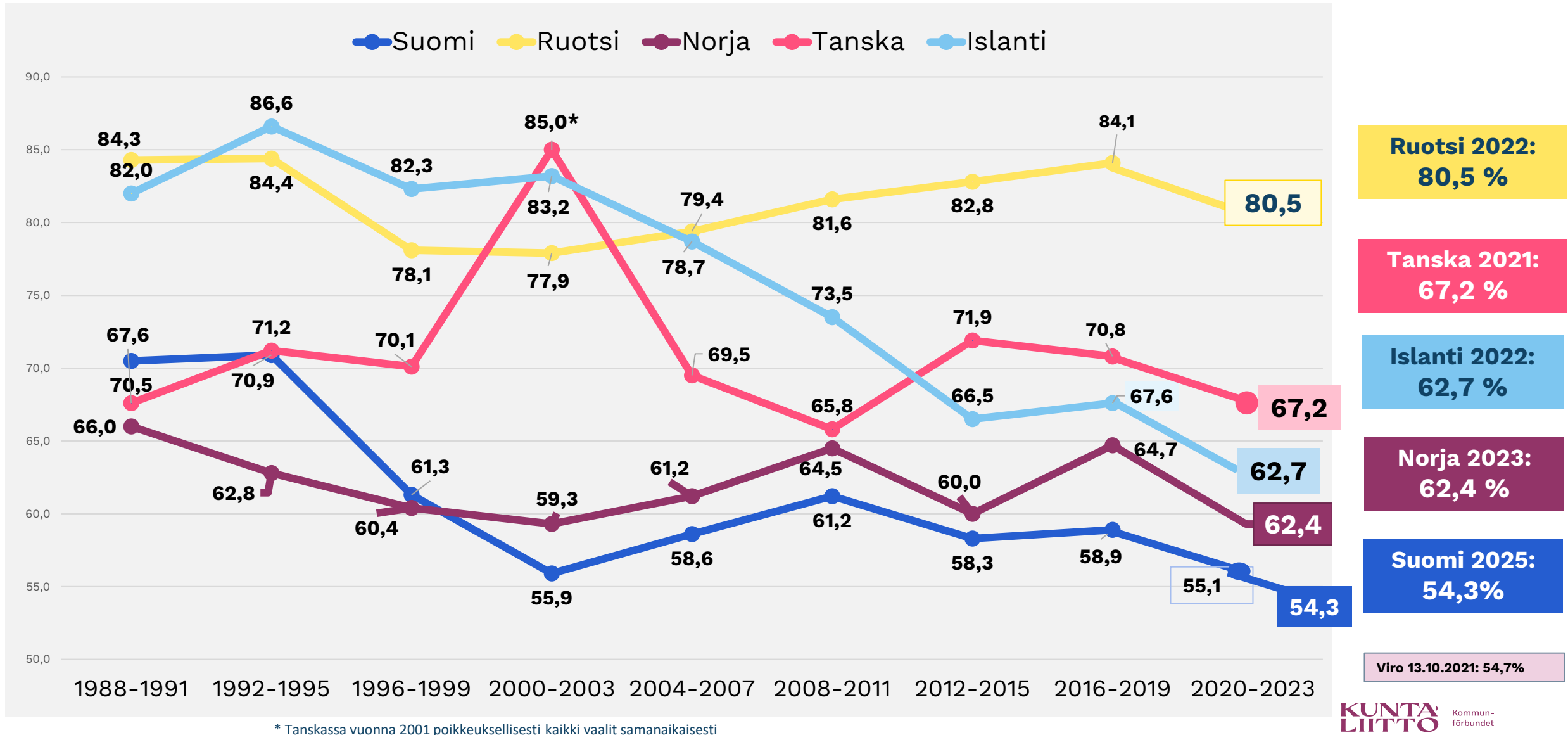
Min:
Avoin alue 10,9 %

Max:
Westend 73,0 %

18 äänestys-
alueella äänestys%
alle 50.
(25% alueista)

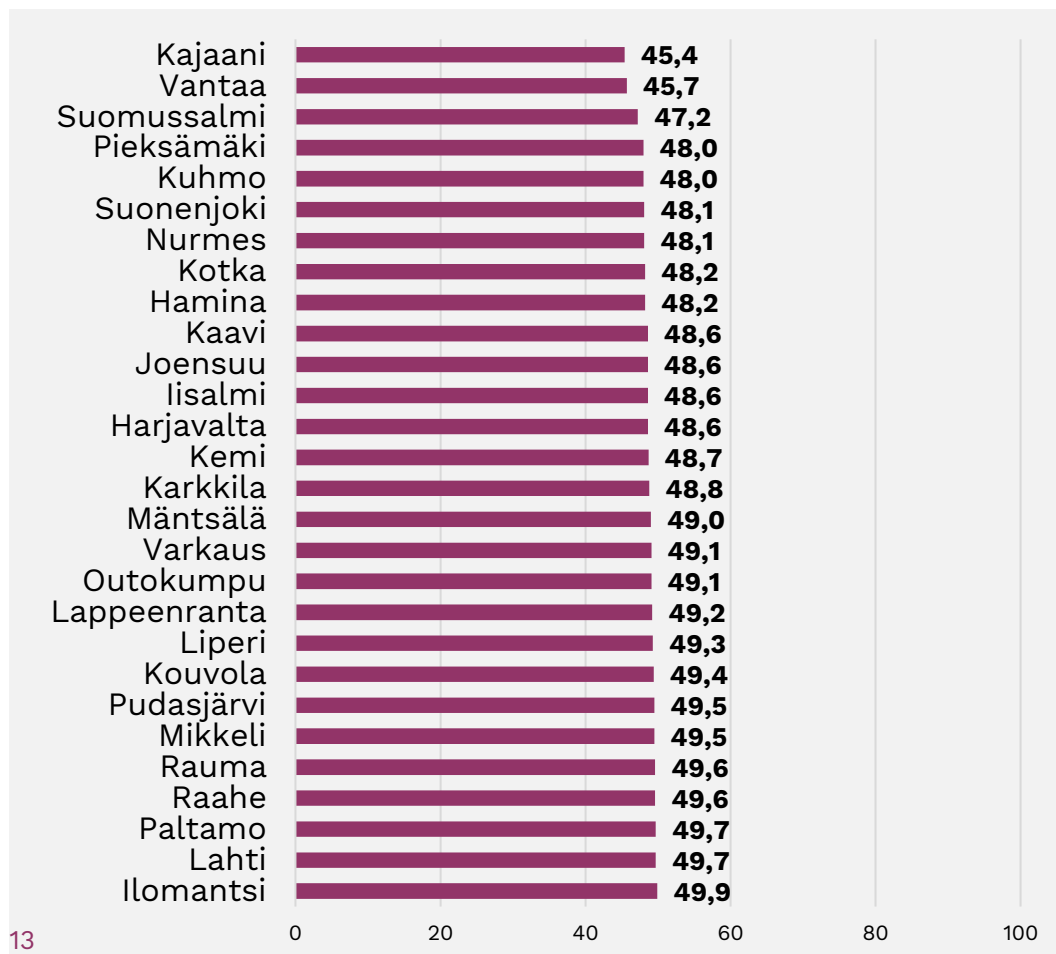
6 äänestysalueella
äänestys% yli 70.
(8% alueista)

Äänestysaktiivisuuden ajallinen kehitys eri Pohjoismaiden kuntavaaleissa (%)

28 kunnassa äänestys% alle 50.

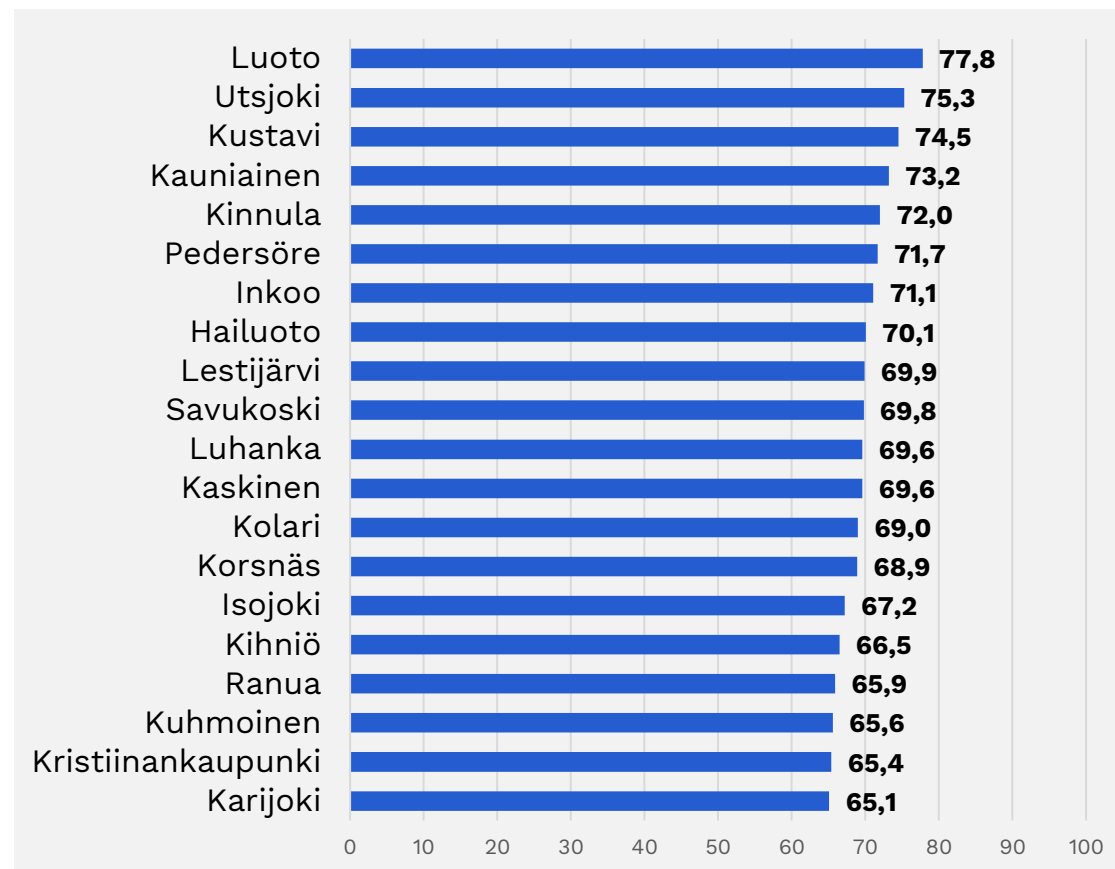
(KV2021: 24 kunnassa)

13

20 kunnassa äänestys% väh. 65 (8 kunnassa väh. 70).

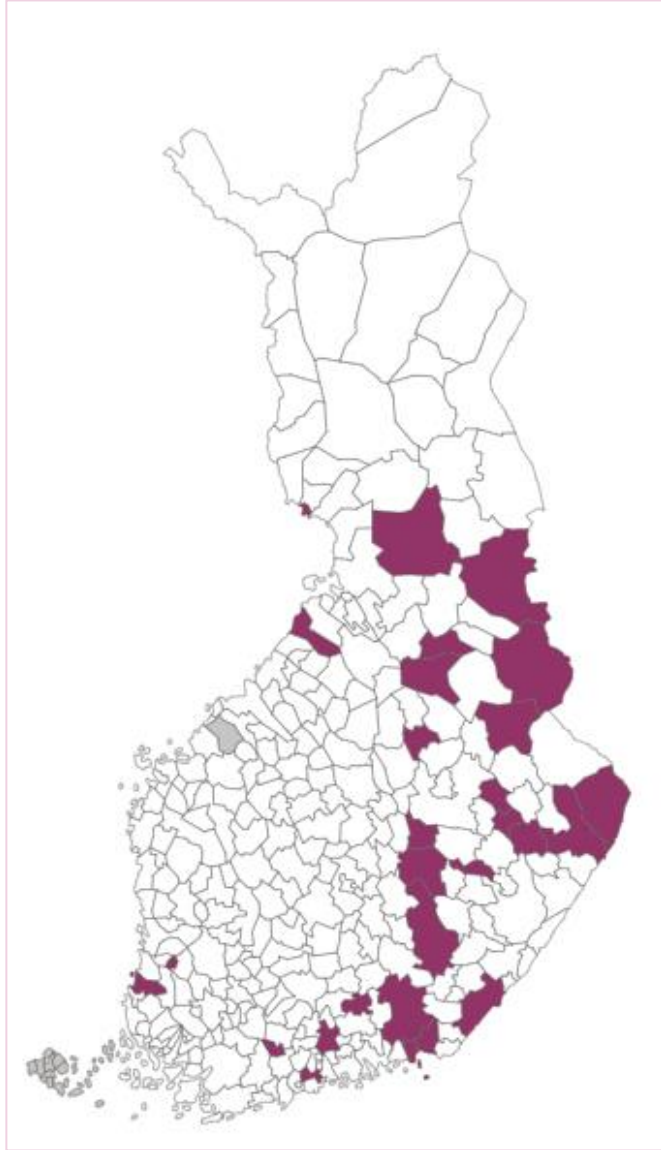
(KV2021: 10 kunnassa väh. 70%)

Korkeimman ja matalimman äänestysaktiivisuuden kunnat

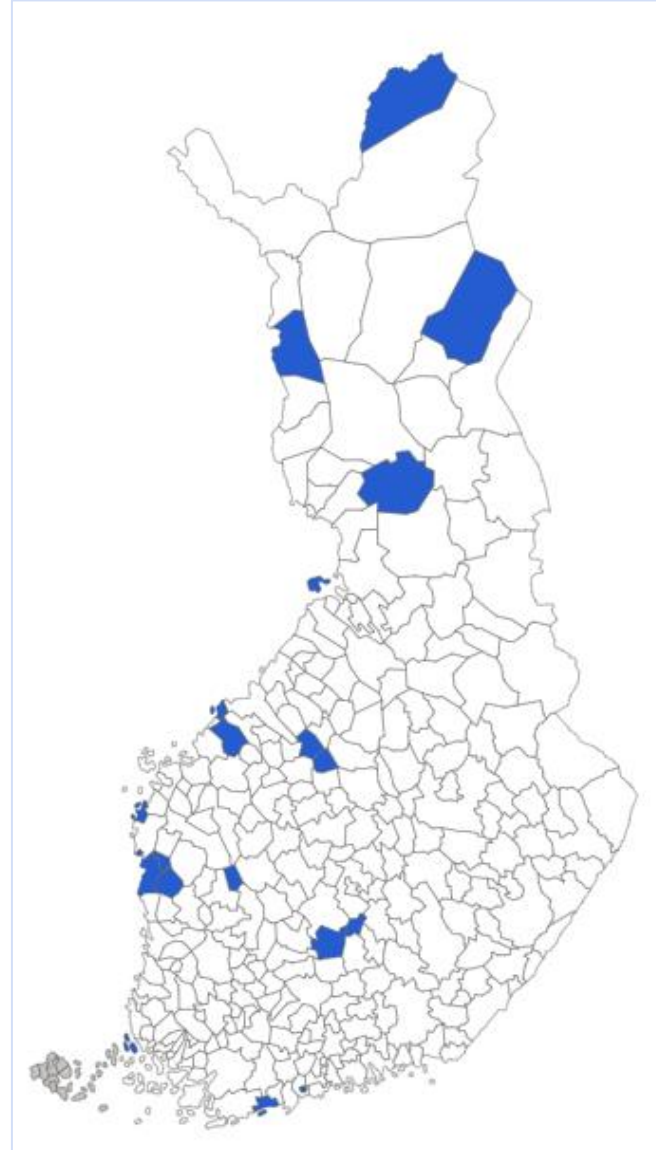
Kunnat, joissa äänestys% alle 50:

- ✓ **Yhteensä 28 kuntaa**
- ✓ Kaikenkokoisia kuntia; lukumääräisesti eniten 5 000-10 000 as. kuntia
- ✓ 54% kaupunkimaisia
- ✓ 96% suomenkielisiä
- ✓ Yht. 11 maakunnasta, max:
 - Pohjois-Karjala 5 kuntaa
 - Kainuu 4 kuntaa
 - Pohjois-Savo 4 kuntaa

Kunnat, joissa äänestys% väh. 65:

- ✓ **Yhteensä 20 kuntaa**
- ✓ 90% maaseutumaisia
- ✓ 75% alle 5000 asukasta
- ✓ 65% suomenkielisiä
- ✓ Yht. 9 maakunnasta, max:
 - Pohjanmaa 5 kuntaa
 - Lappi 4 kuntaa

Äänestysaktiivisuus laski useammassa kuin joka toisessa kunnassa

Kokonaistilanne kuntavaaleista 2021 kuntavaaleihin 2025:

- Äänestysaktiivisuus nousi **124** kunnassa (**42 %** kunnista)
- Äänestysaktiivisuus laski **166** kunnassa (**57 %** kunnista)
- Äänestysaktiivisuus ennallaan **2** kunnassa (Ikaalinen, Tampere) (**1 %** kunnista)

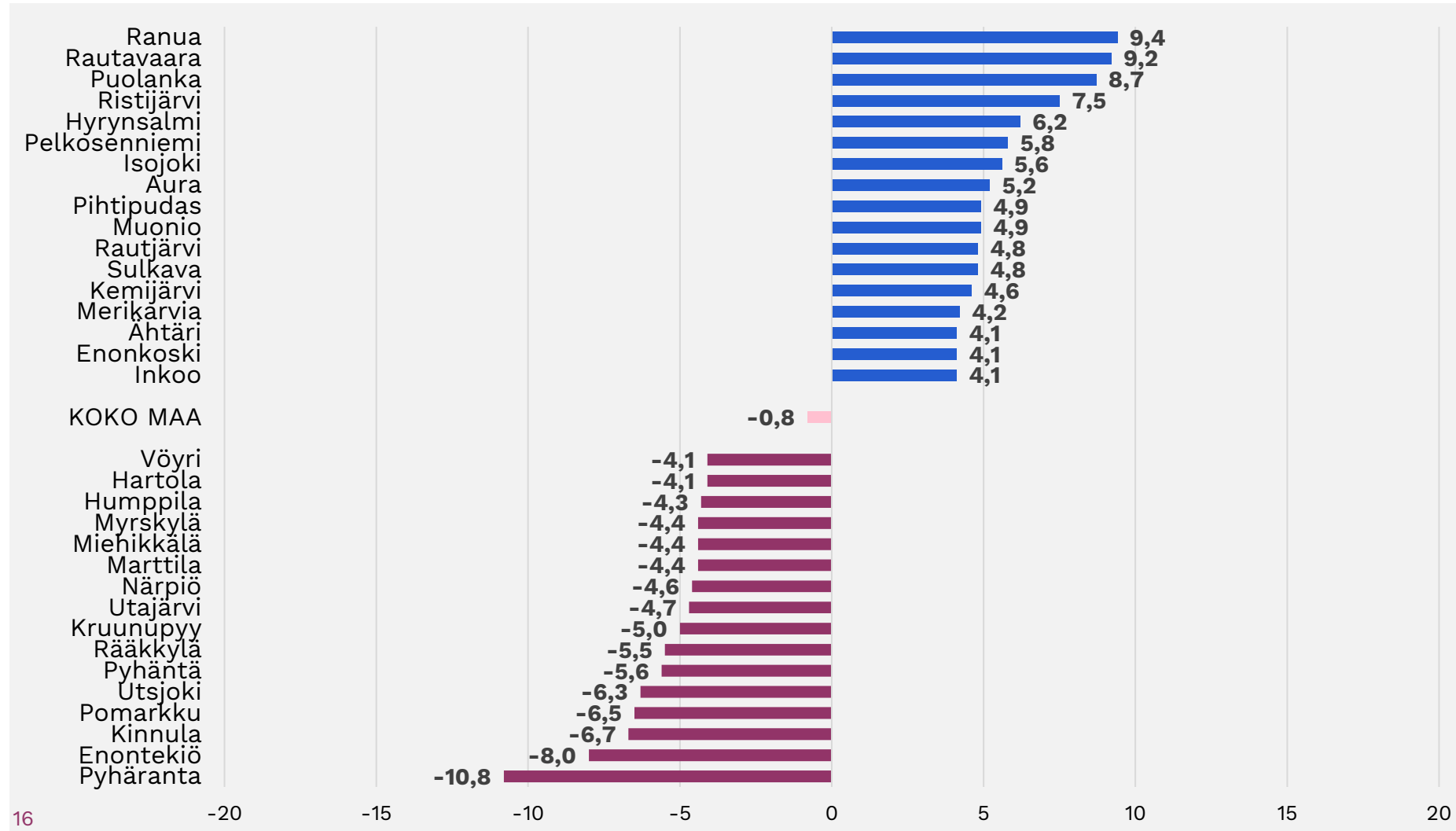
Suurimmat nousut ja laskut:

- Äänestysaktiivisuus **nousi** eniten **Ranualla** (+9,4 %-yks.)
(56,5 % -> 65,9 %)
- Äänestysaktiivisuus **laski** eniten **Pyhärannassa** (-10,8 %-yks.)
(61,7 % -> 50,9 %)

Kuntavaalien suurimmat ja pienimmät äänestysaktiivisuuden muutokset 2021-2025 (%-yks.)

Kunnat, joissa äänestys% nousi yli 4,0 %-yksikköä (17 kuntaa) ja kunnat, joissa äänestys% laski yli -4,0 %-yksikköä (16 kuntaa).

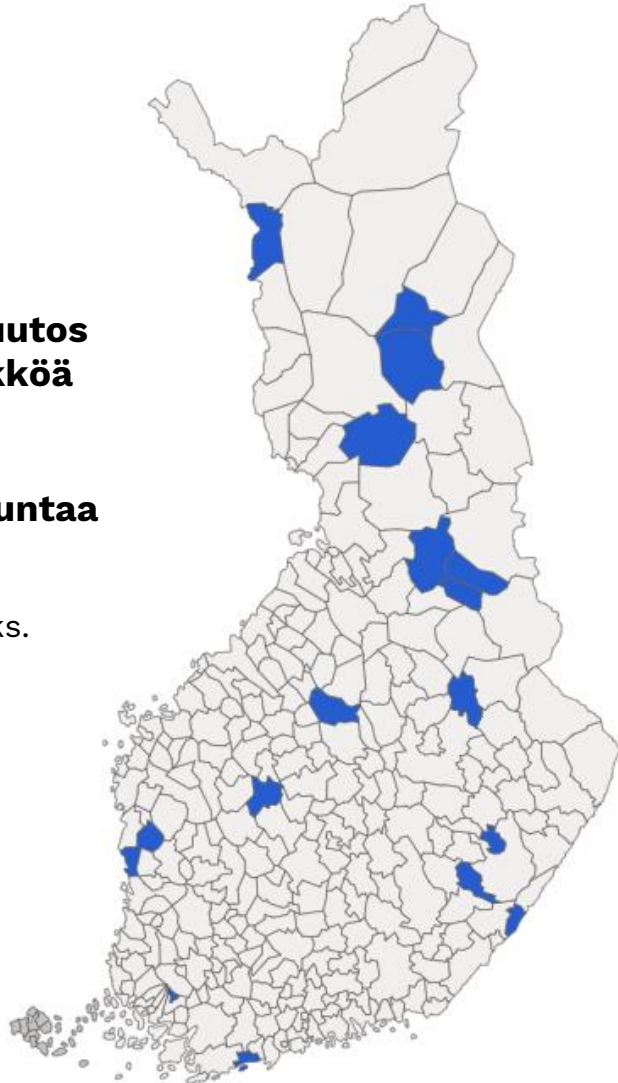

Kunnat, joissa kuntavaalien äänestys% nousivat ja laskivat eniten 2021-2025. Koko maa: -0,8 %-yksikköä

Kunnat, joissa
äänestys% muutos
> +4,0%-yksikköä

Yhteensä 17 kuntaa

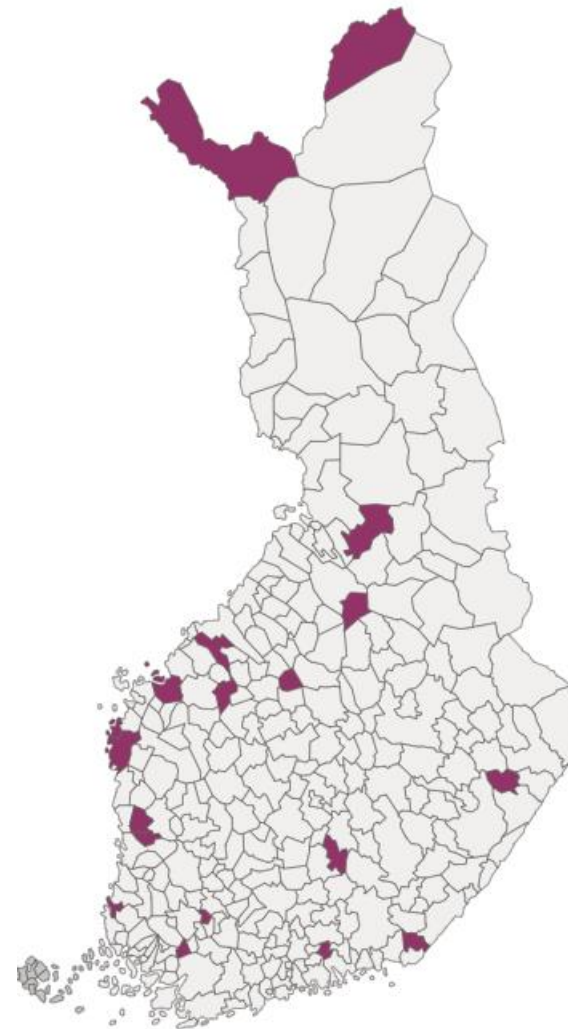
Max:
Ranua +9,4 %-yks.

Kunnat, joissa
äänestys% muutos
> -4,0%-yksikköä

Yhteensä 16 kuntaa

Max:
Pyhäranta -10,8 %-yks.

Kuntavaalianalyysi 2025

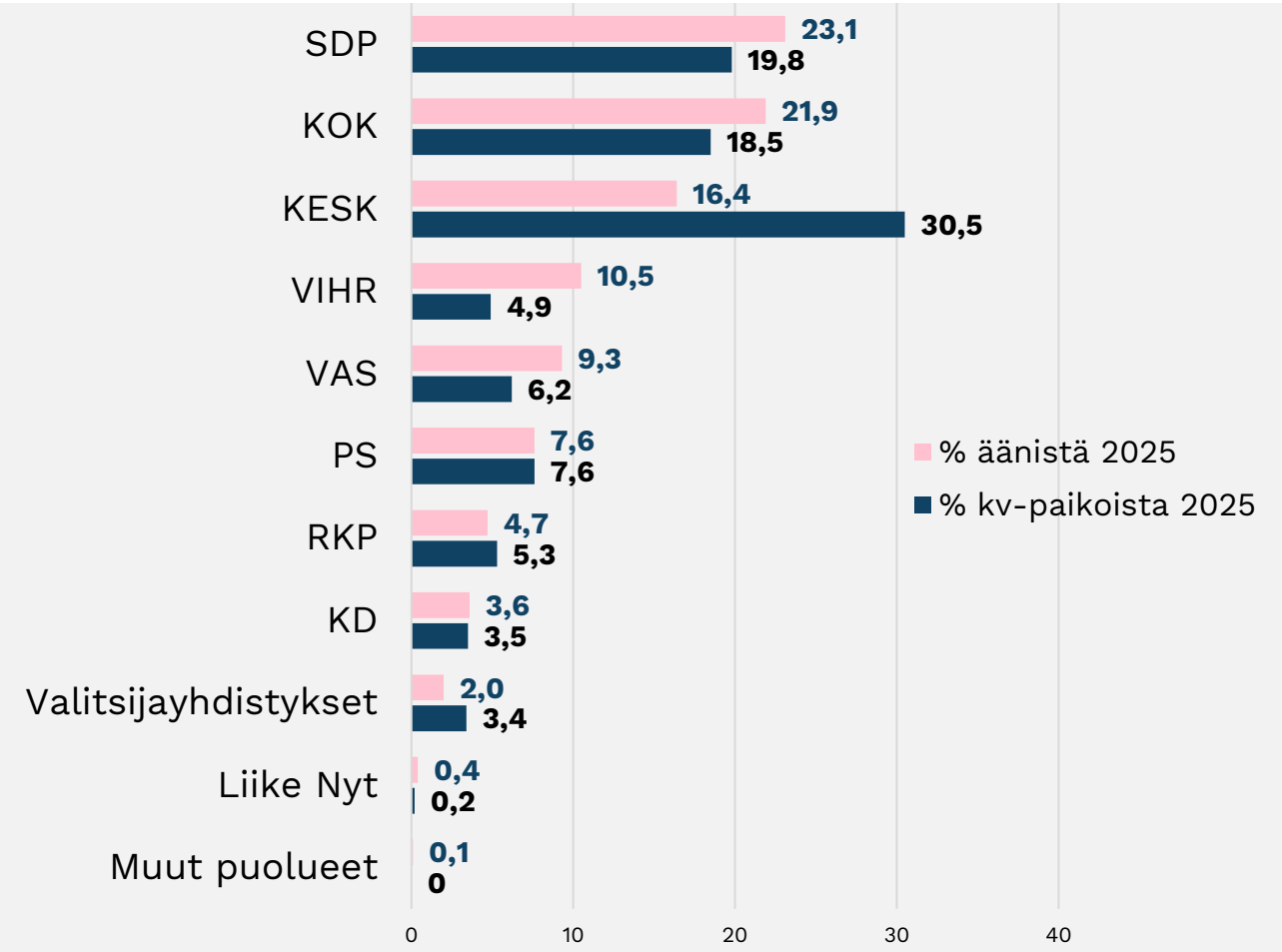
Tietoja puolueiden voimasuhteista ja kuntakattavuudesta

Kuntavaalit 2025:

Puolueet kuntavaaleissa 2025

Puolueiden osuudet annetuista äänistä ja valtuustopaikoista

Puolue	Valtuusto- paikat 2021, lkm	Valtuusto- paikat 2025, lkm	Muutos, lkm
KESK	2 445	2 623	+178
KOK	1 552	1 592	+40
SDP	1 451	1 699	+248
PS	1 351	651	-700
VAS	508	536	+28
RKP	463	452	-11
VIHR	433	418	-15
KD	311	299	-12
Valitsijayhdistykset	292	296	+4
Liike Nyt	49	19	-30
Muut puolueet*	4	1	-3
Valtuustopaikat yht.	8 859	8 586	-273

*Liberaalipuolue sai yhden paikan Espoossa; [Sanna Kurronen](#)

Puolueet ja kunnat kuntavaaleissa 2025 (lkm:t)

Puolueet KV2025 valittujen valtuutettujen kuntakattavuuden mukaisessa suurusjärjestyksessä.

Puolue	Kunnat, joissa puolueella ehdokkaita , KV-2025	Ehdokkaita % kunnista KV-2025	Kunta, jossa ko. puolueella suurin %-osuus ehdokkaita	Kunnat, joihin tuli valituksi valtuutettuja (lkm)	Muutos kunta-vaaleista 2021, kuntien lkm	Valtuutettuja % kunnista KV-2025	Kunnat, joissa ko. puolueella yli 50% valtuusto-paikoista (lkm)	Kunta, jossa ko. puolueella suurin %-osuus valtuusto-paikoista
KESK	284	97 %	Halsua (81,8)	276	+7	95 %	77	Merijärvi (84,6)
SDP	275	94 %	Varkaus (41,9)	262	0	90 %	1	Varkaus (51,4)
KOK	270	92 %	Hirvensalmi (47,2)	259	+1	89 %	0	Kuhmoinen (47,6)
PS	276	95 %	Kihniö (40,6)	242	-41	83 %	0	Kihniö (35,3)
VAS	231	79 %	Pyhäjärvi (28,6)	184	0	63 %	0	Rääkkylä (35,3)
KD	237	81 %	Luoto (55,7)	171	-13	59 %	1	Luoto (59,3)
VIHR	184	63 %	Paimio (25,0)	137	-9	47 %	0	Imatra (27,9)
Valitsijayhdistykset	91	31 %	Kolari (57,9)	69	+7	24 %	1*	Kolari (66,7)*
RKP	62	21 %	Vöyri (87,5)	42	-2	14 %	11	Vöyri (96,3)
LIIK	47	16 %	Kiuruvesi (16,0)	8	-13	2,7 %	0	Savonlinna (16,3)
LIBE Liberaalipuolue	36	12 %	Taivalkoski (5,7)	1	+1	0,3 %	0	Espoo (1,3)
Vapauden liitto VL	54	18 %	Pyhäranta (4,5)	0	-			
Suomen Kommunistinen Puolue SKP	19	6,5 %	Mäntyharju (5,1)	0	-			
Eläinoikeuspuolue EOP	9	3,1 %	Uurainen (2,6)	0	-			
Kristallipuolue KRIP	7	2,4 %	Lappajärvi (3,3)	0	-			
Valta kuuluu kansalle VKK	6	2,1 %	Mikkeli (2,4)	0	-			
Avoin Puolue AP	5	1,7 %	Liekka (1,1)	0	-			
KUNTIEN LKM YHT.	292			292			90 (91)	

*Kolari:
Kolarin kylät ja tunturit yhteislista (KKTYL) 37,2%
Kolari 21 yhteislista (K21YL) 26,7%

90 kunnan valtuustoon yksinkertainen enemmistö

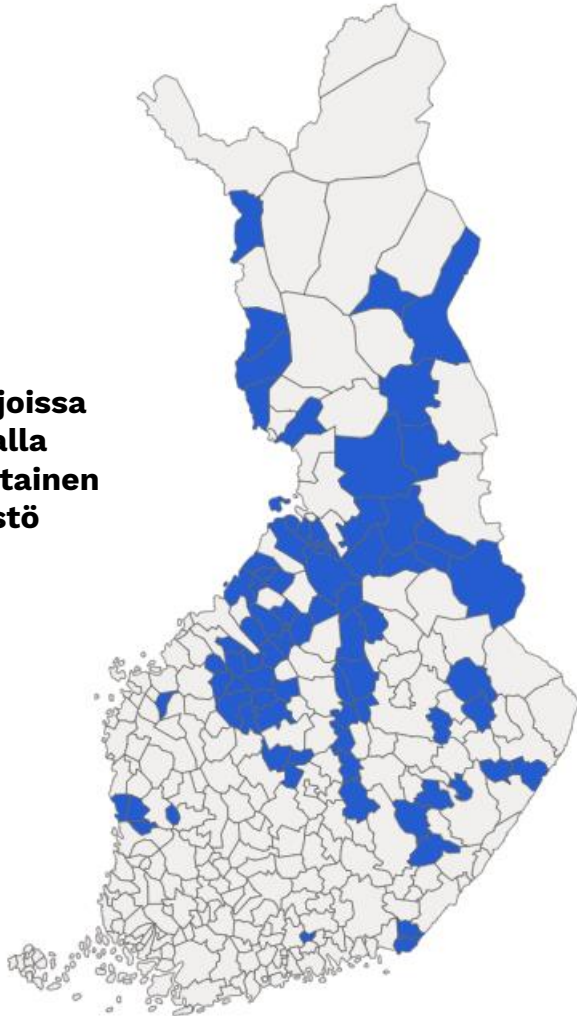
- **Kaikkiaan 90 kuntaan valittiin valtuustokaudelle 2025-2029 valtuusto, jossa yhdellä puolueella on yli puolet valtuustopaikoista eli ns. yksinkertainen enemmistö.**
 - Yksinkertaisen enemmistön kuntia oli kuntavaalien 2021 jälkeen **64** kunnassa. Näiden määrä kasvoi täten 25:llä.
 - 2017: 80 kunnassa ja 2012: 77 kunnassa.
 - **Keskustapuolue sai yksinkertaisen enemmistön 77 kuntaan.**
 - 2021: 50 kuntaa, 2017: 80 kuntaa ja 2012: 77 kuntaa.
 - **RKP sai yksinkertaisen enemmistön 11 kuntaan.**
 - 2021: 12 kuntaa, 2017: 13 kuntaa, 2012: 11 kuntaa
 - **KD sai yksinkertaisen enemmistön yhteen kuntaan;** Luoto (Larsmo)
 - **SDP sai yksinkertaisen enemmistön yhteen kuntaan;** Varkaus
- LISÄKSI**
- **Valitsijayhdistyksillä yli puolet valtuustopaikoista yhdessä kunnassa;** Kolari.

Kuntavaalit 2025:

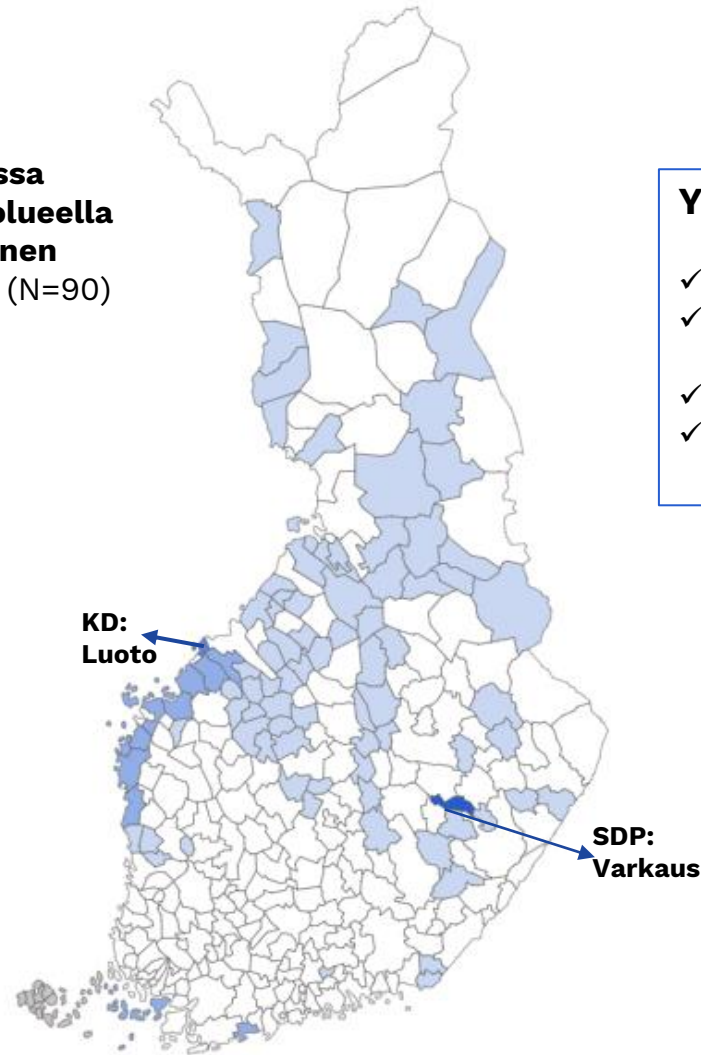
90 kunnan valtuustossa yksinkertainen enemmistö

KESK 77, RKP 11, KD 1 ja SDP 1.

Kunnat, joissa
keskustalla
yksinkertainen
enemmistö
(N=77)

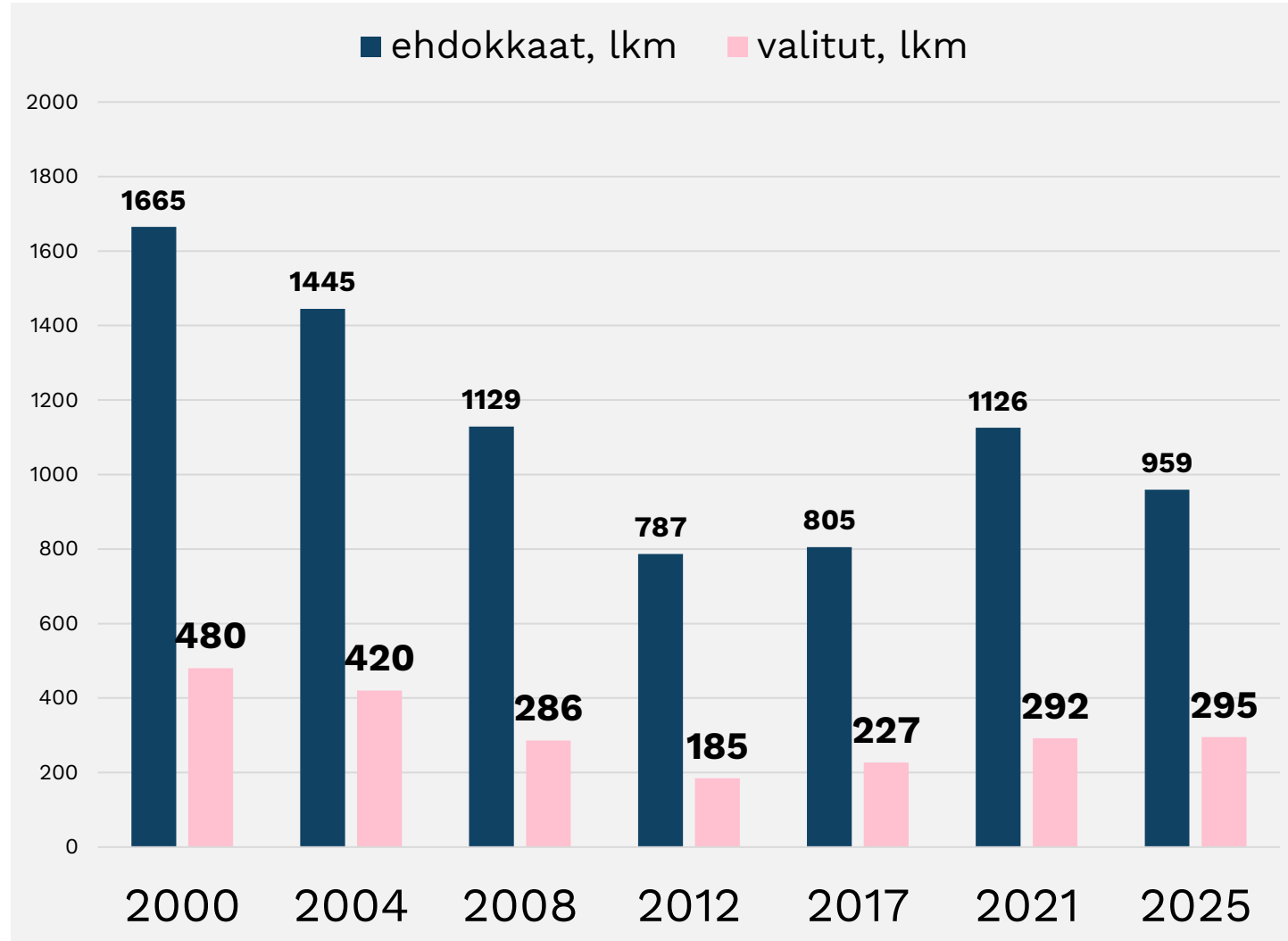
Kunnat, joissa
jollakin puolueella
yksinkertainen
enemmistö (N=90)

Yksinkertaisen enemmistön kunnista

- ✓ 88% maaseutumaisia
- ✓ 87% suomenkielisiä ja 13% kaksikielisiä ruotsinkielienemmistöisiä
- ✓ 72% alle 5 000 asukkaan kuntia
- ✓ 59% pohjalaisia kuntia (E-P, K-P, P-P ja Pohjanmaan maakunnista)

Valitsijayhdistysten ehdokkaat ja valitut 2000–2025

- **Kaikkiaan 69 kuntaan eli joka neljänteen tuli valituksi vähintään yksi valitsijayhdistykseen kuuluva ehdokas.**
- Ehdokkaita valitsijayhdistyksillä oli 91 kunnassa.
- **Valitut valtuutetut edustavat yhteensä 69 valitsijayhdistystä.**
- Kaikkiaan 17 kunnassa valitsijayhdistys tai -yhdistykset sai(vat) vähintään 25% valtuustopaikoista.
- Yhdessä kunnassa, Kolarissa, valitsijayhdistyksiä edustavien valtuutettujen osuus yli 50% valtuustopaikoista;
 - Kolarin kylät ja tunturit yhteislista 37,2%
 - Kolari 21 yhteislista 26,7% = yht. 66,7%.

Kuntavaalit 2025:

Istuvat valtuutetut, aluevaltuutetut, kansanedustajat ja europarlamentaarikot ehdokkaina ja valittuina valtuutettuina

	Ehdokkaat, lkm	Valitut, lkm	
Istuvat valtuutetut	6367	5032	58,6 % valituista
Aluevaltuutetut	990	913	10,6 % valituista
Kansanedustaja	162	162	81,5 % kansanedustajista
Europarlamentaarikot			
Maria Guzenina, SDP, Espoo; Elsi Katainen, KESK, Kuopio; Merja Kyllönen, VAS, Suomussalmi; Jussi Saramo, VAS, Vantaa.	4	4	4/15 = 27 % europarla- mentaarikoista

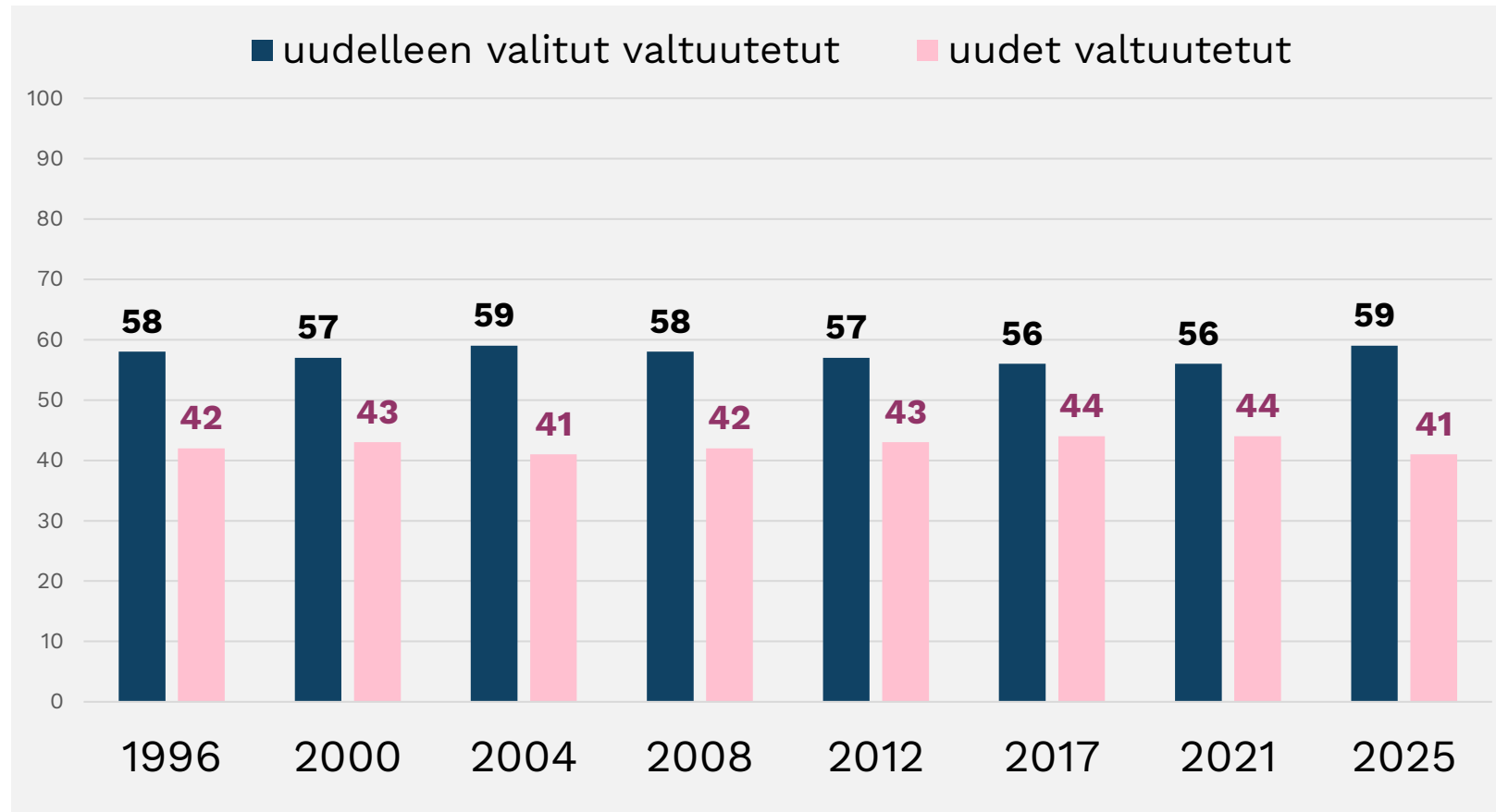
Kuntavaalianalyysi 2025

Tietoja valittujen valtuutettujen valtuustokokemuksesta Manner-Suomessa 2025

Tiedote 17.4.2025: Kunnan- ja kaupunginvaltuustoihin ennätysmäärä tuttuja kasvoja – uusien valtuutettujen määrä vaihtelee suuresti kuntien ja puolueiden välillä.

Istuvien valtuutettujen osuudet kuntavaaleissa 1996–2025 valituista valtuutetuista (%)

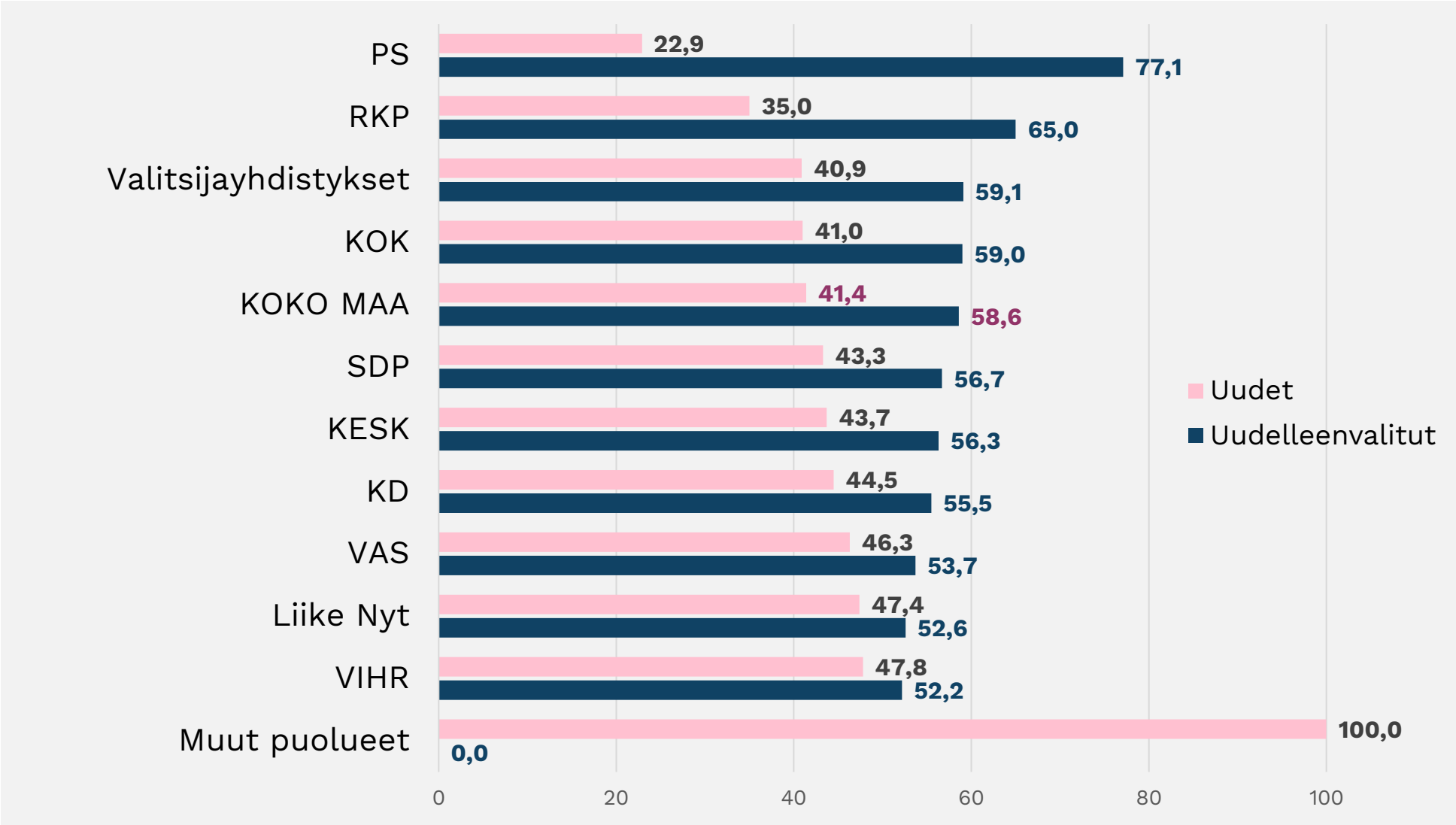

Kuntavaaleissa 2025 valituista 59 % on ns. istuvia valtuutettuja ja 41 % uusia. Osuudet vastaavat parhaiten kuntavaalien 2004 tilannetta.

Uusien ja uudelleen valittujen valtuutettujen osuudet ovat pysyneet kaiken kaikkiaan hyvinkin tasaisina koko maan tasolla.

Erot yksittäisten kuntien välillä ovat kuitenkin joka vaaleissa suuria.

Uudelleenvalitut ja uudet valtuutetut puolueittain (%)

Kuntavaalianalyysi 2025

Tietoja valittujen valtuutettujen sukupuolijakaumasta

Naisten osuus valituista 45,0 %

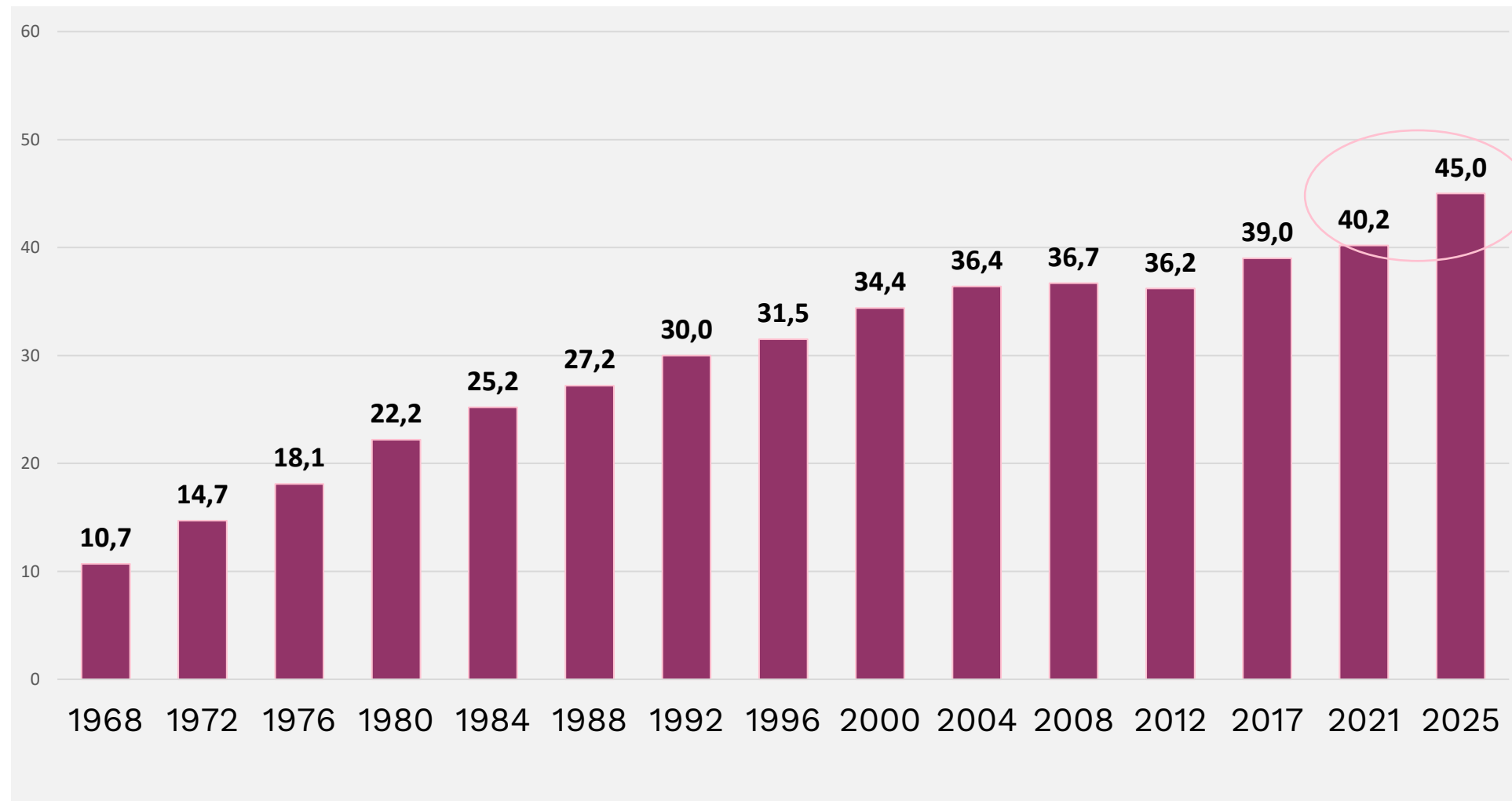
Tiedote 16.4.2025*: Naisia valittiin kuntavaaleissa historiallisen paljon – kuntien väliset erot suuria.

*Huom! Tiedotteen 16.4. analyysi perustuu Oikeusministeriön vaalit.fi [alustaviin](https://vaalit.fi) tietoihin 14.4.2025 (klo 03.50) sekä Kuntaliiton aiempiin kuntavaalianalyysihin

Kuntavaalit 2025:

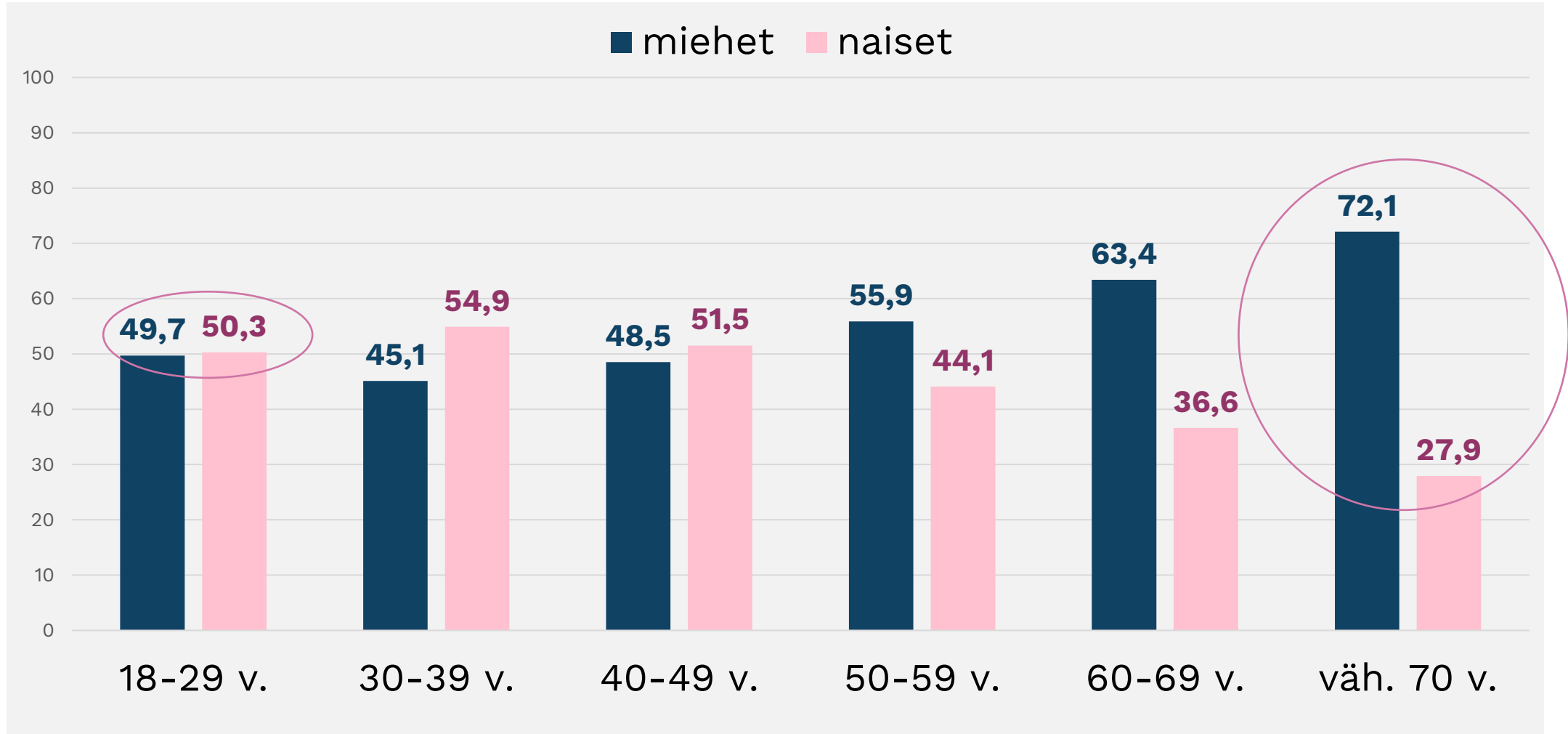
Naisten osuus valituista valtuutetuista ennätyskorkea

Naisia valittiin valtuustoihin yhteensä 3 862 eli 45,0 %.

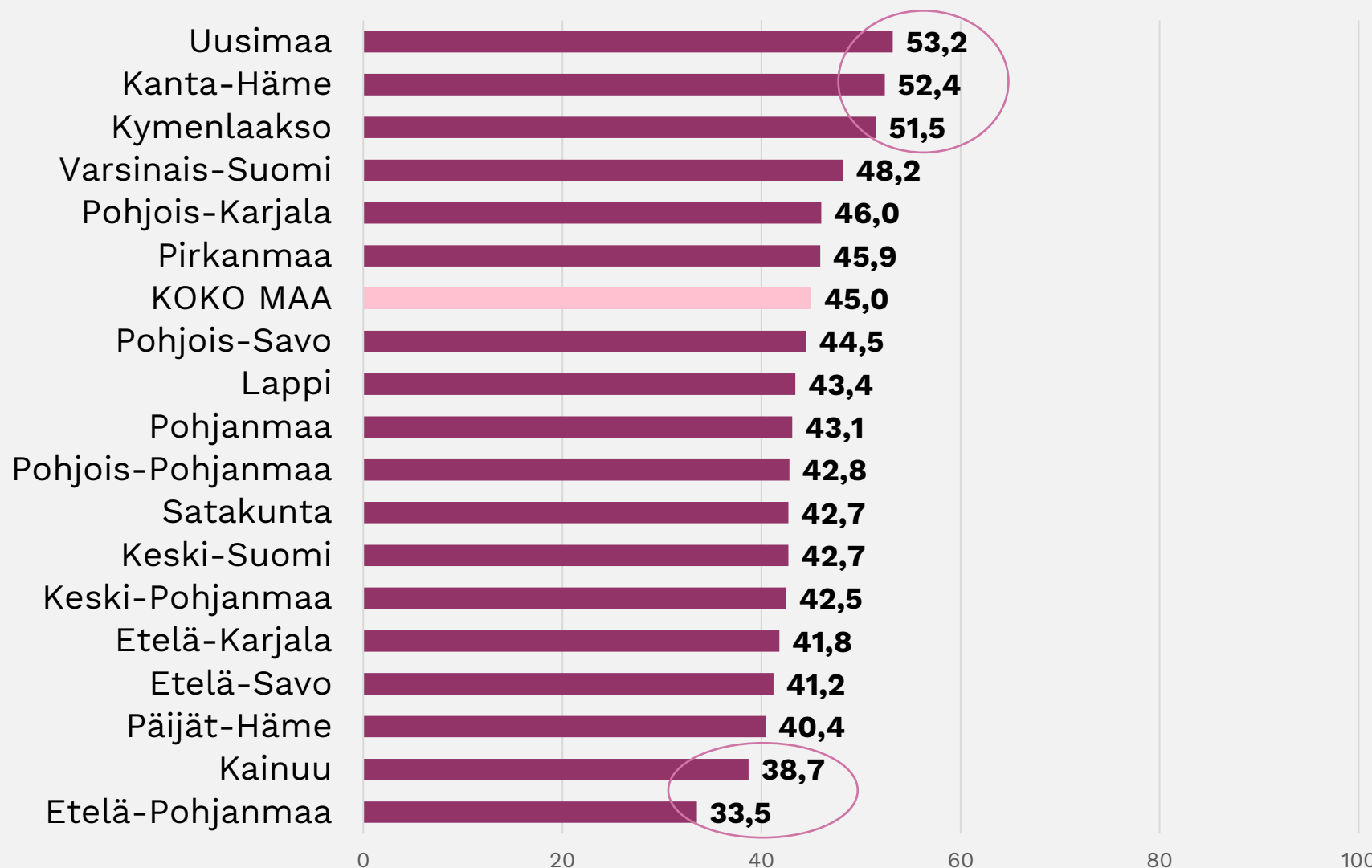
1968: 10,7 %
1984: 25,2 %
2004: 36,4 %
2025: 45,0 %

Valitut valtuutetut sukupuolen mukaan ikäluokittain (%)

Kuntavaalit 2025:

Naisvaltuutettujen osuudet vaihtelevat suuresti eri maakunnissa (%)

Kolmessa maakunnassa naisia yli 50%:

- Uusimaa 53,2
- Kanta-Häme 52,4
- Kymenlaakso 51,5

Kahdessa maakunnassa naisia alle 40%:

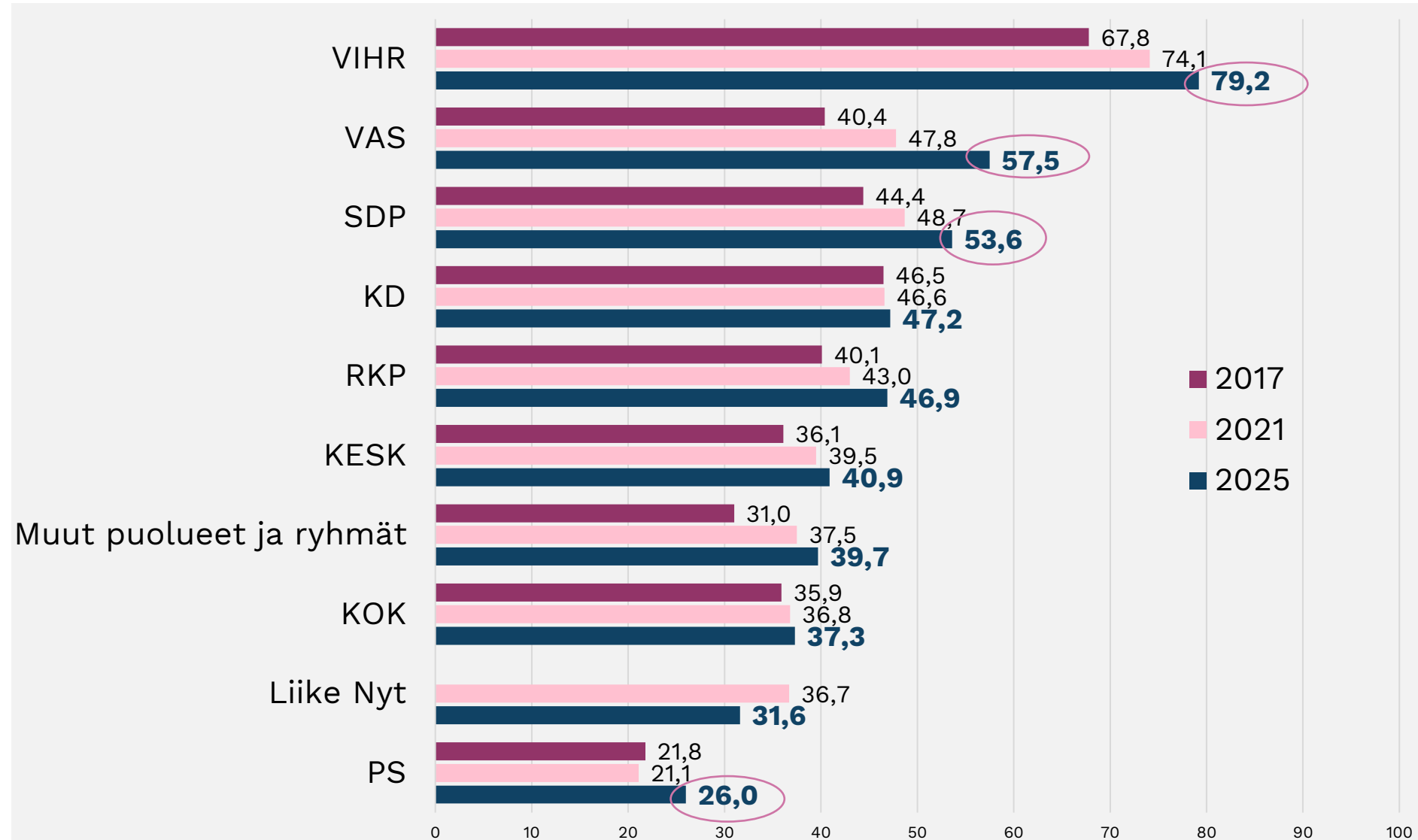
- Etelä-Pohjanmaa 33,5
- Kainuu 38,7

69 kunnassa naisia yli 50%

8 kunnassa naisia alle 25%

Kuntavaalit 2017, 2021 ja 2025:

Naisten osuus valituista valtuutetuista puolueittain 2017 ja 2021 ja 2025

Kuntavaalianalyysi 2025

Tietoja valittujen valtuutettujen ikärakenteesta

Alle 30-vuotiaita valituista 5,1 %

Tiedote 15.4.2025*: Valtuustopaikka irtoaa yhä harvemmin alle 30-vuotiaille – nuorimmat valtuutetut 18-vuotiaita, vanhin 91.

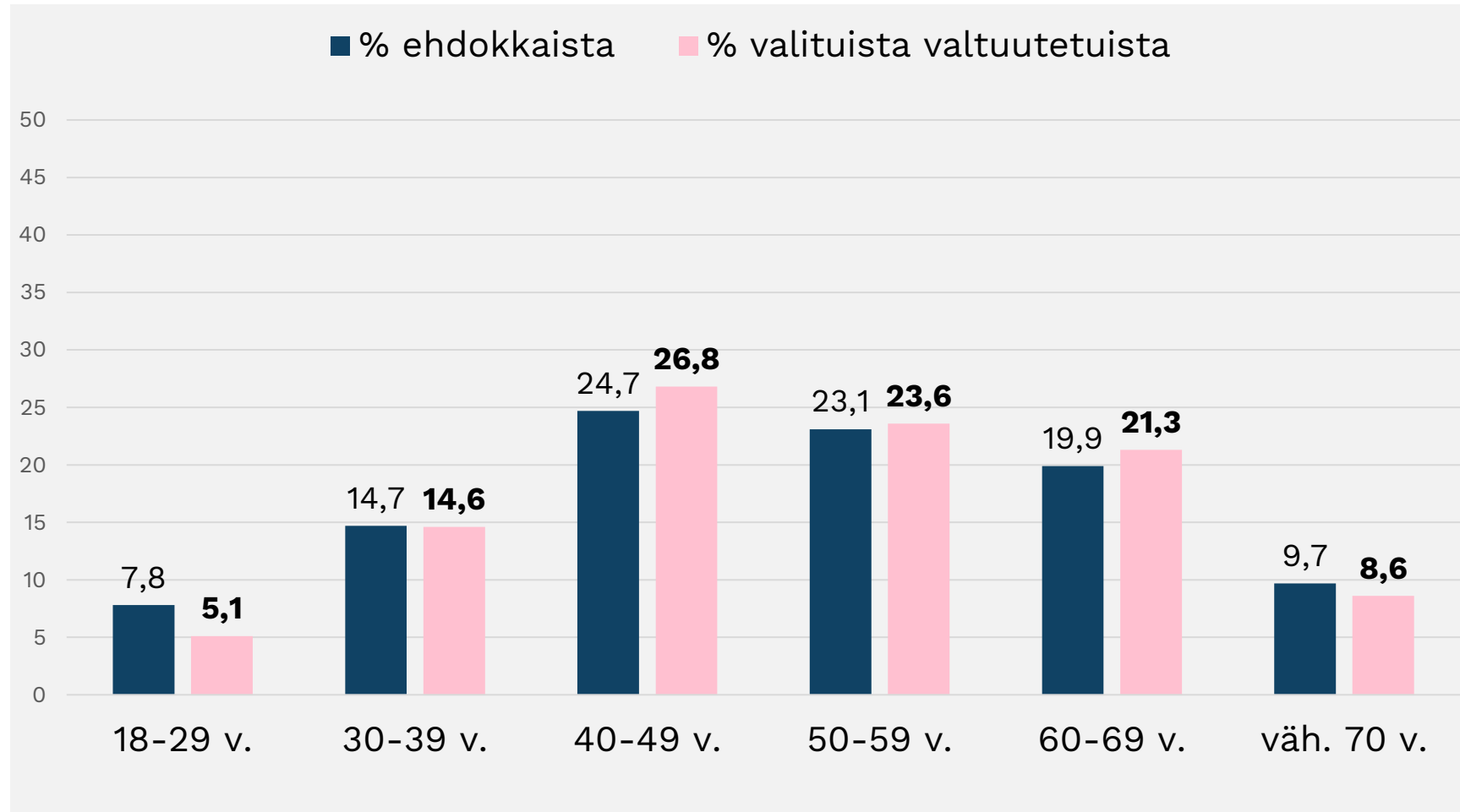
*Huom! Tiedotteen 15.4. analyysi perustuu Oikeusministeriön vaalit.fi [alustaviin](https://vaalit.fi) tietoihin 14.4.2025 (klo 03.50) sekä Kuntaliiton aiempiin kuntavaalianalyysihin

Keskeisiä havaintoja valittujen ikärakenteesta

- **Valittujen valtuutettujen keski-ikä on 51,2 vuotta.**
 - Keski-ikä hieman korkeampi kuin kuntavaaleissa 2021, jolloin se oli 50,8 %.
- **Nuorimmat valtuutetut ovat 18-vuotiaita.**
 - Vaalipäivänä 18 vuoden ikäisiä valittiin yhteensä **29**. Edellisissä vaaleissa heitä oli 25.
- **Vanhin valittu valtuutettu on 91-vuotias.**
 - Sama henkilö kuin viime vaaleissa. (Mies, keskustan valtuutettu, Mänttä-Vilppula)
- **Valitut valtuutetut edustavat tyypillisimmin 40-49-vuotiaita.**
 - Useampi kuin joka neljäs (26,8%)
 - Lähes joka neljäs valittu on 50-59-vuotias (23,6%)
- **Alle 30-vuotiaiden osuus valituista valtuutetuista jatkoi laskuaan.**
 - Viime kuntavaaleissa 5,5 % ja nyt 5,1 %. (Osuus ehdokkaista 7,8%).
- **Vähintään 70-vuotiaiden osuus kaikista valituista valtuutetuista nousi viime kuntavaaleista.**
 - 2021: 7,4 % -> 2025: 8,6 %.

Ehdokkaiden ja valittujen valtuutettujen ikäjakauma kuntavaaleissa 2025

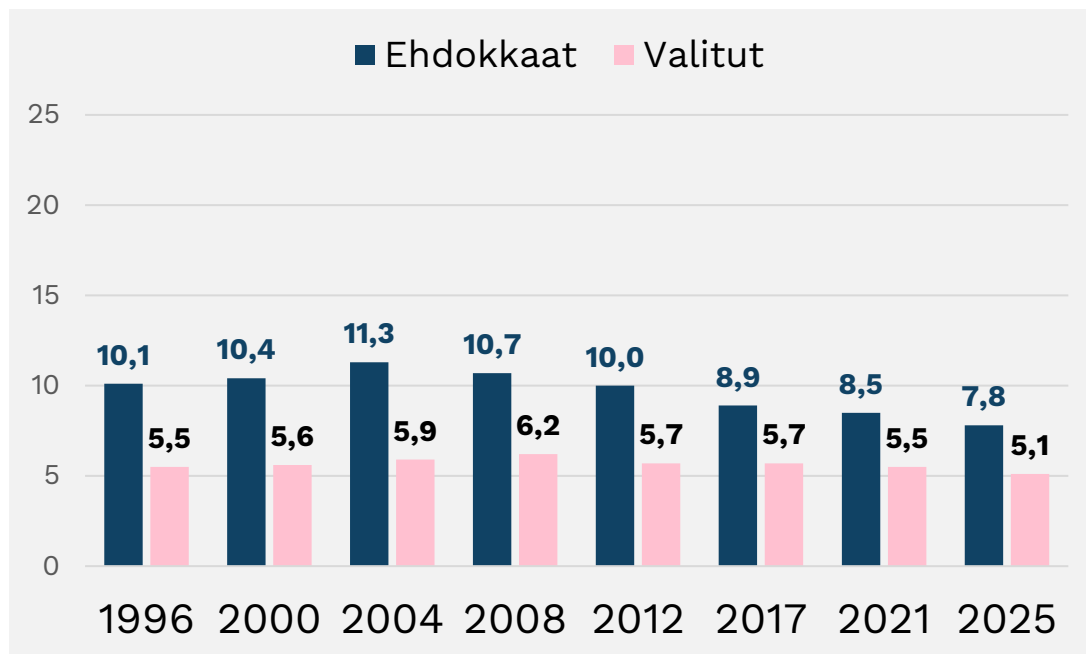
Eri-ikäiset valtuutetut suhteessa ehdokkaisiin

- 40-69 -vuotiaat valtuutetut ovat ylliedustettuina suhteessa samanikäisiin ehdokkaisiin.
- Eniten ylliedustusta on 40-49-vuotiailla (+2,1 %-yks.)
- 18-29 -vuotiaat ovat eniten aliedustettuina suhteessa ehdokkaiden osuuteen (-2,7 %-yks.).
- Myös vähintään 70-vuotiaiden ikäluokan edustajia on vähemmän kuin mitä heitä oli ehdokkaina (-1,1 %-yks.).

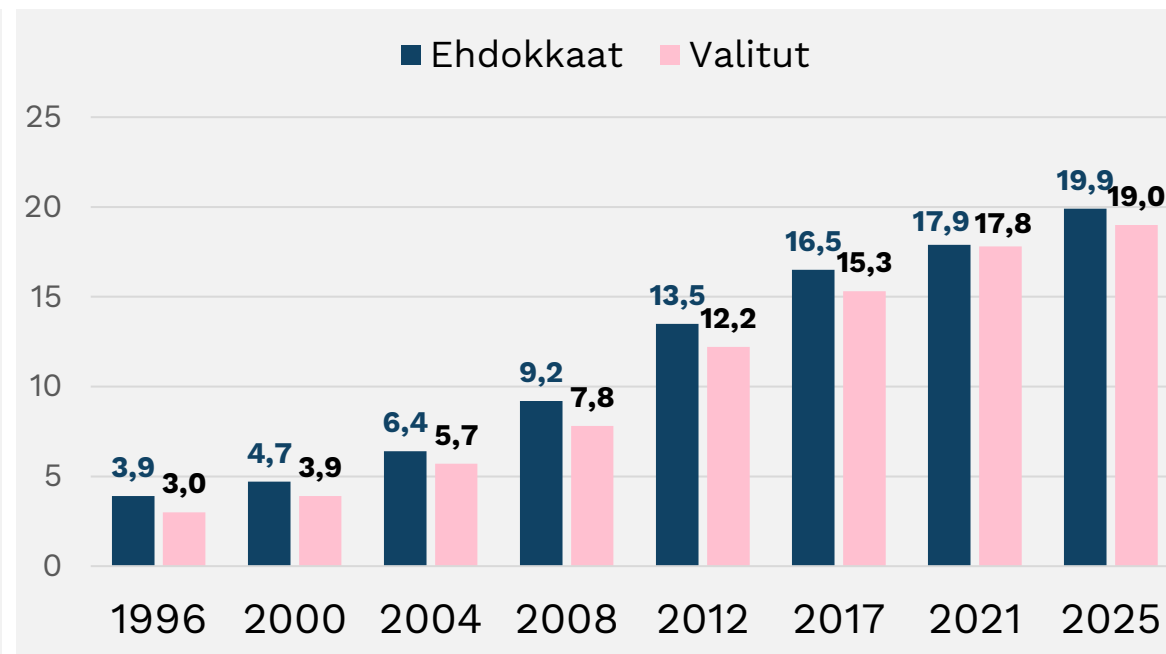
Kuntavaalit 2025:

Nuorimman ja vanhimman ikäryhmän osuudet ehdokkaista ja valituista kuntavaaleissa 1996-2025 (%)

18-29 -vuotiaiden osuus ehdokkaista ja valituista vuosien 1996-2025 kuntavaaleissa (%)

Yli 64-vuotiaiden osuus ehdokkaista ja valituista vuosien 1996-2025 kuntavaaleissa (%)

KV2025: Vähintään 70-vuotiaiden osuus ehdokkaista 9,7% ja valituista 8,6%.

Tietoja alle 30-vuotiaiden valtuutettujen osuuksista kunnissa

- **Kaikkiaan 8 kunnassa yli 15 %.**
- Suhteellisesti eniten alle 30-vuotiaita valtuutettuja Pukkilan kunnassa, 23 % valituista. (3/13 valtuutettua)
- **82 kunnassa ei valittu yhtään alle 30-vuotiasta valtuutetuksi. (28% kunnista)**
 - 11 kunnasta puuttuivat myös alle 30-vuotiaat ehdokkaat.
- **Suurimmat kunnat, joissa ei valittu yhtään alle 30-vuotiasta** (6 kuntaa kokoluokassa 20 000-50 000 as.):
 - *Savonlinna, Raasepori, Siilinjärvi, Pirkkala, Tornio ja Iisalmi.*
- **Kuntavaaleissa 2021 yht. 80 kuntaa, joihin ei valittu yhtään alle 30-vuotiasta.**

Suurimmat alle 30-vuotiaiden valtuutettujen osuudet:

1.	Pukkila	23,1
2.	Vesilahti	19,0
3.	Kangasniemi	18,5
4.	Tampere	17,9
5.	Hirvensalmi	17,6
6.	Kivijärvi	15,4
7.	Lestijärvi	15,4
8.	Merijärvi	15,4

Kuntavaalit 2025:

Keski-ikästään nuorimmat ja vanhimmat valtuustot

Kunnat, joissa keski-ikä max 45 vuotta:

Kaikkiaan 6 kuntaa
(Vuonna 2021 yht. 9 kuntaa)

1.	Tampere	44
2.	Närpiö	44
3.	Merijärvi	44
4.	Rusko	45
5.	Espoo	45
6.	Pyhäranta	45

Kunnat, joissa keski-ikä yli 55 vuotta:

Kaikkiaan 29 kuntaa.
(Vuonna 2021 yht. 14 kuntaa)

1.	Luhanka	65	12.	Ylitornio	57	23.	Ruokolahti	56
2.	Tuusniemi	61	13.	Kyyjärvi	57	24.	Suonenjoki	56
3.	Salla	59	14.	Enontekiö	57	25.	Lappajärvi	56
4.	Jämijärvi	58	15.	Vesanto	57	26.	Siikajoki	56
5.	Pihtipudas	58	16.	Alajärvi	57	27.	Suomussalmi	56
6.	Kinnula	58	17.	Simo	57	28.	Viitasaari	56
7.	Hartola	58	18.	Iisalmi	57	29.	Pietarsaari	56
8.	Puumala	58	19.	Kemijärvi	57			
9.	Sysmä	58	20.	Kitee	56			
10.	Lieksa	57	21.	Ilomantsi	56			
11.	Ruovesi	57	22.	Pyhäjärvi	56			

Uusi valtuustokausi alkamassa 292 Manner-Suomen kunnassa

– pääosin tutut kuntademokratian tilaa ja tulevaisuutta koskevat puheenaiheet ja huolet

Jatkuvaa huolta

- Äänestysaktiivisuuden lasku
- Ehdokasmäärän väheneminen
- Puolueet – kiinnostus, profiilit
- Nuoret, varsinkin nuoret miehet
- Ulkomaalaistaustaiset

Uutta 20 vuoden takaiseen:

- Keskustelu- ja päätöksentekokulttuuri
- Sosiaalisen median vaikutukset

Ilonpilkahduksiakin

- Tyytyväisyys kuntapalveluihin
(liiankin itsestäänselvyyksiä kuntalaisille?)
- Äänestämistä pidetään tärkeänä
- Kunta-asioita seurataan
- Potentiaalia luottamustehtäviin, vaikkakaan ei ehdokkaaksi
- Naisten edustuksen kasvu
- Kunnan kuumat kysymykset herättävät
- Kuntalaisia pystytään osallistamaan vaalien välillä (jos halutaan)

Vaalijärjestelmä, tuplavaalit, vaalikeskustelut, tupla- ja triplaroolit
Toimintaympäristö, kuntien erilaisuus ja erilaistuminen, arvojen muutokset

Kuntalaiset kaipaavat ja tarvitsevat mahdollisuutta osallistua ja vaikuttaa kunnan asioihin myös vaalien välillä

Taustoitusta kuntalaisten suoraan osallistumiseen ja vaikuttamiseen

Valtaosa pitää edustuksellista osallistumista tärkeänä

- 76 % pitää kuntavaaleissa äänestämistä tärkeimpänä keinona vaikuttaa kuntansa asioihin.

...mutta toisaalta

- 72 % pitää tärkeänä asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä lähialueensa kehittämisessä.

...ja ainoastaan

- 21 % on sitä mieltä, että kunnan päättäjät kuulevat kuntalaisten mielipiteitä.
- 21 % on sitä mieltä, että kunnassa päätettävissä asioista viestitään kuntalaisille riittävän ajoissa.
- 20 % on sitä mieltä, että kunta tarjoaa riittävästi tietoa kuntalaisten osallistumismahdollisuuksista kunnan palvelujen suunnitteluun, kehittämiseen ja päätösten valmisteluun.

Suorien osallistumistapojen luokittelu käytön yleisyyden ja vaikuttavuusarvion mukaan 2024

Osallistumis- tavat	Arvio vaikuttavuudesta - Keskiarvo asteikolla 1-5 alle 3,10	Arvio vaikuttavuudesta + Keskiarvo asteikolla 1-5 väh. 3,10
Käyttö - Käyttäjien osuus alle 20%	Luokka 1: Käyttö - ja vaikuttavuus - ▪ Kuntalaisaloite ▪ Kunnallisvalitus tai oikaisuvaatimus ▪ Yleisönosasto- tai muu mielipidekirjoitus ▪ Asukas-, asiakas- tai käyttäjäraati* ▪ Osallistuva budjetointi*	Luokka 3: Käyttö - ja vaikuttavuus + ▪ Vanhus- tai vammaisneuvostot, nuorisovaltuustot ▪ Poliittinen puolue- tai järjestötoiminta ▪ Yhteydenotto kunnan luottamushenkilöön
Käyttö + Käyttäjien osuus väh. 20%	Luokka 2: Käyttö + ja vaikuttavuus - ▪ Asiakas- tai käyttäjäkyselyt ▪ Vetoamus tai adressi ▪ Palautteenanto kunnan palveluista ▪ Keskustelu-/kuulemistilaisuudet	Luokka 4: Käyttö + ja vaikuttavuus + ▪ Yhdistys- tai järjestötoiminta ▪ Päiväkodin/koulun tms. vanhempainillat ▪ Talkootyö tms. lähiympäristön kehittäminen ▪ Yhteydenotto kunnan viranhaltijaan ▪ Kunnanosa- tai kylätoiminta

* ko. osallistumistapaa käyttäneistä lähes/yli puolet pitää vaikuttavuutta hyvänä

**Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien
viranhaltijoiden suhtautuminen
suoraan demokratiaan liittyviin
toimintatapoihin ja/tai
kehittämistoimenpiteisiin
ainakin lähtökohtaisesti varsin myönteistä**

...Eli tuumasta toimeen

**Kohti osallistavampaa ja
vaikuttavampaa uutta
valtuustokautta**

Kiitos – Tack!

Lisätietoja – Ytterligare information:

www.kuntaliitto.fi/kuntalaistutkimus2024

www.kommunforbundet.fi/invanarundersokning2024

www.kuntaliitto.fi/kuntapaattajatutkimus

www.kommunforbundet.fi/beslutsfattarundersokning2024

Tutkimuspäällikkö - Forskningschef

Marianne Pekola-Sjöblom

+358 50 337 5634

@M_PekolaSjoblom

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi

Avoin demokratia -verkoston syötteitä tulevalle valtuustokaudelle,

Ville Nieminen, erityisasiantuntija, Kuntaliitto

Avoim demokratiaverkosto

- Avoim demokratia -verkosto on kaikille avoin yhteisö, jossa jaetaan tietoa ja hyviä käytäntöjä. Se tukee osaamisen ja jaetun ymmärryksen lisäämistä, tutkimuksen ja käytännön vuoropuhelua sekä yhteiskunnallista keskustelua verkostolle tärkeistä aiheista.
- Toimintaa koordinoi valtiovarainministeriön valtionhallinnon kehittämisosasto
- Lisää tietoa verkoston tapahtumista ja osallistumisesta toimintaan verkossa:
<https://avoinhallinto.fi/avoin-demokratia-verkosto/>
- Seuraava seminaari: **Kieli maailmaa muuttamassa, pe 9.5.2025 klo 9-10.30, Teams**

Avoin demokratia –verkoston asiantuntijoiden ajatuksia: Mistä demokratian kehittämisessä tulisi tulevalla valtuusto kaudella keskustella? Miten kuntademokratia tulisi ymmärtää? 1/2

- Demokratian tila on kansainvälisesti heikkenemässä. Demokratia jää talouskeskustelun jalkoihin. Kuntalaiset eivät koe voivansa vaikuttaa kuntansa asioihin. Eri tahoilla on erilaisia käsityksiä, mitä demokratia on käytännössä. **Päätöksentekijöiden tulisi aktiivisesti rakentaa luottamusta päätöksentekoon.**
- Demokratia nähdään ylhäältä annettuna. Keskustelussa unohtuvat demokratian pelisäännöt ja toimintaehdot. **Vaikuttamismahdollisuuksista ja vaikuttamiskokemuksista pitäisi puhua enemmän.**
- Demokratiaa tulisi tarkastella elämäntapana, joka kumpuaa kuntalaisten tekemisestä
- Tulevalla valtuustokaudella tulisi käydä keskustelua, **mitä demokratia merkitsee meille ja miten vahvistamme sitä yhdessä.** Demokratiaa ei voi jakaa osiin ja vastuuttaa jollekin taholle, vaan sitä ylläpidetään yhteistyössä
- Luottamushenkilöiden tulee vahvemmin näkyä ja kuulua kuntalaisten arjessa. **Kynnystä päättäjien ja kuntalaisten välillä on madallettava.** Osallistumisen keinojen tulisi kytkeytyä päätöksentekoon ja etenemisestä viestiä selkeästi.

Avoim demokratia –verkoston asiantuntijoiden ajatuksia: Mistä demokratian kehittämisessä tulisi tulevalla valtuusto kaudella keskustella? Miten kuntademokratia tulisi ymmärtää? 2/2

- **Vaalien välillä tulee keskittyä laadukkaiden ja eri kohderyhmät tavoittavien osallistumisen kanavien rakentamiseen.** Luottamushenkilöiden tulee olla kiinnostuneita, miten kuntalaisia ja mitä kohderyhmiä kuullaan valmistelussa. Kuntalaiset kaipaavat helppoja tapoja osallistua. Tämä vaatii valmiutta kokeilla uusia menetelmiä.
- **Viranhaltijoilla ja luottamushenkilöillä on yhteinen vastuu tieto-osallisuuden vahvistamisesta.** Jatkuvan viestinnän roolia demokraattisessa päätöksenteossa ei voi korostaa liikaa. Selkeä kieli ja hyvä viestintä on tärkeää, selkokielen hyödyntämistä voi harkita tapauskohtaisesti.
- Luottamushenkilöiden tulee tarkastella vallan merkitystä ja miten sitä voidaan osallistumisen kautta jakaa leveämmille harteille. **Pitkän aikajänteen tavoitteiden asettaminen/ niistä keskusteleminen ja tulevaisuusvallan laajentaminen** myös heikommassa asemassa oleville olisi arvokasta.

**KUNTA
LIITTO**

Kommun-
förbundet